

NAŠ BAROMETER

Glasilo občinske konference SZDL Hrastnik
Leto 4 • številka 3 • december 1987

Dostaviti na naslov:

Čitalnica

sp 35

NAŠ barometer

1987

352(497 12 Hrastnik)

1001891,3

COBISS ®

KNJARNICA HRASTNIK

**DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM HRASTNIKA
ŽELIMO V NOVEM LETU
VELIKO DELOVNIH USPEHOV**

Skupščina, izvršni svet in
družbenopolitične organizacije občine Hrastnik
ter Uredništvo Našega barometra

Novo vodstvo OK SZDL

Občinsko konferenco SZDL Hrastnik bodo v tem štiriletnem mandatu vodili

Franc Vidovič

● Za predsednika OK SZDL je bil izvoljen FRANC VIDOVIČ, rojen leta 1939, zaposlen v DO Steklarna-Sijaj Hrastnik kot vodja splošno-kadrovskega sektorja;

Jože Kacič

● za sekretarja OK SZDL je bil izvoljen JOŽE KACIČ, rojen leta 1956, zaposlen v delovni organizaciji TKI — Hrastnik kot strojni tehnik.

Devetmesečno poslovanje gospodarstva in negospodarstva, vpliv protiinflacijskega programa in osnovni cilji družbeno-ekonomskega razvoja občine v letu 1988

Stanje za streznitev in spodbuda za boljše delo

Analiza doseženih poslovnih rezultatov za devet mesecev nam kaže, da letos v globalu ne bomo dosegli z resolucijo načrtovanih ciljev. Ta ugotovitev nas zavezuje, da v vseh okoljih do potankosti preanaliziramo vzroke za tak rezultat in jih poskušamo kar najbolj odločno odpraviti.

Tako smo z resolucijo za letošnje leto načrtovali 3,2-odstotno povečanje fizičnega obsega proizvodnje, dosegli pa smo 1,5-odstotno rast. Če smo v poletju še lahko govorili o fizičnem obsegu proizvodnje, ki je presegal načrtovani, so se po 9-mesečnih rezultatih razmere bistveno spremenile. Posamezne organizacije pa so dosegle naslednje stop-

nje rasti fizičnega obsega proizvodnje:

Delovne organizacije in tozdi	Doseženi fizični obseg 1/9	Načrtovano z resolucijo
Steklarna Sijaj	+ 0,8 %	+ 6
TKI	+ 7,9 %	+ 1,4 brez C sadre
Jutranjka	+ 4 %	+ 3,5 %
Rudnik	- 6,5	isti obseg
SKUPAJ	+ 1,5 %	3,2 %

Razmere v gospodarjenju so se v letošnjem letu vseskozi zaostrovale in se dnevno spreminjale. To smo poudarjali že ob obravnavi polletnih rezultatov. Gre za nov zakon o zagotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, zakona

o sanacijah in prenehanju OZD, kakor tudi zakona o amortizaciji

družbenih sredstev. Cilj teh zakonov je bil prilagoditev obračunskega sistema pogojem visoke inflacije, realnejše ugotavljanje rezultatov poslovanja in omejevanja vseh oblik porabe. Žal ti cilji niso bili doseženi. To pa je imelo za posledico

nujnost ukrepanja zaradi česar je bil pred kratkim sprejet protiinflacijski program ZIS-a.

Če se povrnemo k polletnim rezultatom v občini, vidimo, da vse kategorije kljub naporom v delovnih organizacijah, zaostajajo.

Tako je v občini:

- Celotni prihodek 68.470.647.000 dinarjev ali za 6,8 % manjši od plana;
- Dohodek 16.909.399.000 ali za 25,7 % manjši od plana;
- Čisti dohodek 9.381.477.000 ali za 39 % manjši od plana;
- Akumulacija 1.046.660.000 ali za 63,2 % manj od plana.

Iz teh podatkov vidimo negativen trend. To pa ne velja za sredstva, namenjena osebnim dohodkom, saj so ta presegla načrtovano rast za 4,5 %.

Strukturni deleži posameznih kategorij so se v primerjavi s I. polletjem bistveno poslabšali. Tako se je povečal delež porabljenih sredstev z 72,2 na 75,3 strukturne točke. To je imelo za posledico zmanjšanje strukturnega deleža dohodka, kot osnovne kategorije za zadovoljevanje vseh potreb in zagotavljanje sredstev za razširjeno reprodukcijo. Poleg tega se je povečal delež izgube v ustvarjenem dohodku in delež razporejenih sredstev za osebne dohodke, na drugi strani pa se je zmanjšal delež sredstev akumulacije z 7,6 na 6,2 strukturne točke ustvarjenega dohodka.

Nadaljevanje na 2. strani

Letošnja državna odlikovanja

Predsedstvo SFR Jugoslavije je odlikovalo najzaslužnejše posameznike za njihov prispevek v razvoju in graditvi naše samoupravne socialistične skupnosti. Odlikovanja so prejeli:

- ALBIN DUŠAK — red republike z bronastim vencem, za prispevek na področju kulture, planinstva in obujanja tradicij NOB;
- FRANC ZDOVC — red republike z bronastim vencem, za prispevek na družbenopolitičnem in kulturnem področju;
- ANTON MLAKAR — red zaslug za narod s srebrno zvezdo, za prispevek pri razvoju krajevne samouprave;
- VILMA POTISEK — red zaslug za narod s srebrno zvezdo, za uspešno delo v družbenopolitičnih organizacijah in društvih, zlasti pri delu društva prijateljev mladine in rdečega križa;

- FRANC ŽIBERT — red zaslug za narod s srebrno zvezdo, za delo v družbenopolitičnih organizacijah, predvsem v sindikatu ter za področje kulturnega delovanja v občini;
- ANTON JAGODIČ — red dela s srebrnim vencem, za uspehe pri delu v DO SGD Beton, TOZD Gradbeništvo Hrastnik in razvijanju samoupravljanja ter delegatskega sistema v občini;
- LUDVIK KRPIČ — red dela s srebrnim vencem, za prispevek pri podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite;
- MIHAEL KEREK — medalja zaslug za narod, za vsestransko in uspešno delo v DO SGD Beton — TOZD Gremont in uspehe, ki jih je dosegel na družbenopolitičnem področju ter društvih;
- IZTOK VIDMAR — medalja dela v DO SGD Beton — TOZD Gremont;
- SILVESTER ŠIKOVEC — red dela s srebrnim vencem, za uspehe pri razvoju DO Steklarna-Sijaj in utrjevanju samoupravljanja.

Sonja Juvan

● za podpredsednico OK SZDL je bila izvoljena SONJA JUVAN, rojena leta 1960, zaposlena v DO KRC „14. oktober“ Hrastnik, kot strokovna delavka v ZKO Hrastnik;

V razpravi je dogovor o združevanju sredstev za toplifikacijo revirskih občin

Ali vemo, kaj pomeni toplifikacija za Hrastnik

V tem času teče javna razprava o osnutku dogovora o združevanju finančnih sredstev za daljinsko oskrbo s toplotno energijo revirskih občin in termoelektrarne-toplarnice Trbovlje (TE-TO). Ta energetski objekt za kombinirano proizvodnjo električne in toplotne energije bo zgrajen za moč 210 MW električne energije in 157 MW toplotne energije. Ta investicija je predvidena tudi v predlogu gradnje v letu 1988 in z začetkom obratovanja v letu 1995.

Pri financiranju dela investicije za toplotni del morajo sodelovati bodoči odjemalci toplotne energije, to so revirske občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje. V sodelovanju z izvršnimi sveti vseh treh revirskih občin in posebnim medobčinskim odborom za toplifikacijo je investitor TE Trbovlje pripravila osnutek dogovora za financiranje. V sedanjih razpravi o njem v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, občinskih in medobčinskih organih, je dano načelno soglasje, predlagane so izboljšave dogovora, kot tudi izraženi pomisleki, ki se nanašajo predvsem na finančno sposobnost revirskih občin in dosežen ekološki učinek po izvršeni toplifikaciji.

Odločitev za centralno toplifikacijo revirskih občin temelji na treh osnovnih argumentih: ekološkem, ekonomskem in razvojnem. Dobro vemo, da ima Zasavje najbolj onesnažen zrak v Sloveniji. Narejene študije in raziskave opredeljujejo kot optimalno rešitev za izboljšanje zraka (do 80-odstotno) z toplotnim ogrevanjem iz centralne toplarne, ki je locirana zunaj samih ozkih zasavskih dolin. Meritve so pokazale, da so po gradnji 360 metrov visokega dimnika in ukinitvi kotla Pauker glavni onesnaževalci zraka lokalni viri, b odisi individualna kurišča, ali pa razne industrijske in druge kotlarne. Zavedamo se, da 360-metrski dimnik ni rešitev za širše področje, zato smo se v republiki že odločili, da moramo pri obtoječi TE-125 MW, zgraditi do leta 1993 čistilno napravo, ki bo najmanj 90-odstotno očistila žveplov dioksid z dimnih plinov in prašne delce do 50 mg/m³. Nova TE-TO bo seveda imele čistilne naprave, ki bodo omogočile obratovanje v okvirih strogih mednarodnih standardov. Iz tega razumljivo izhaja, da sama to-

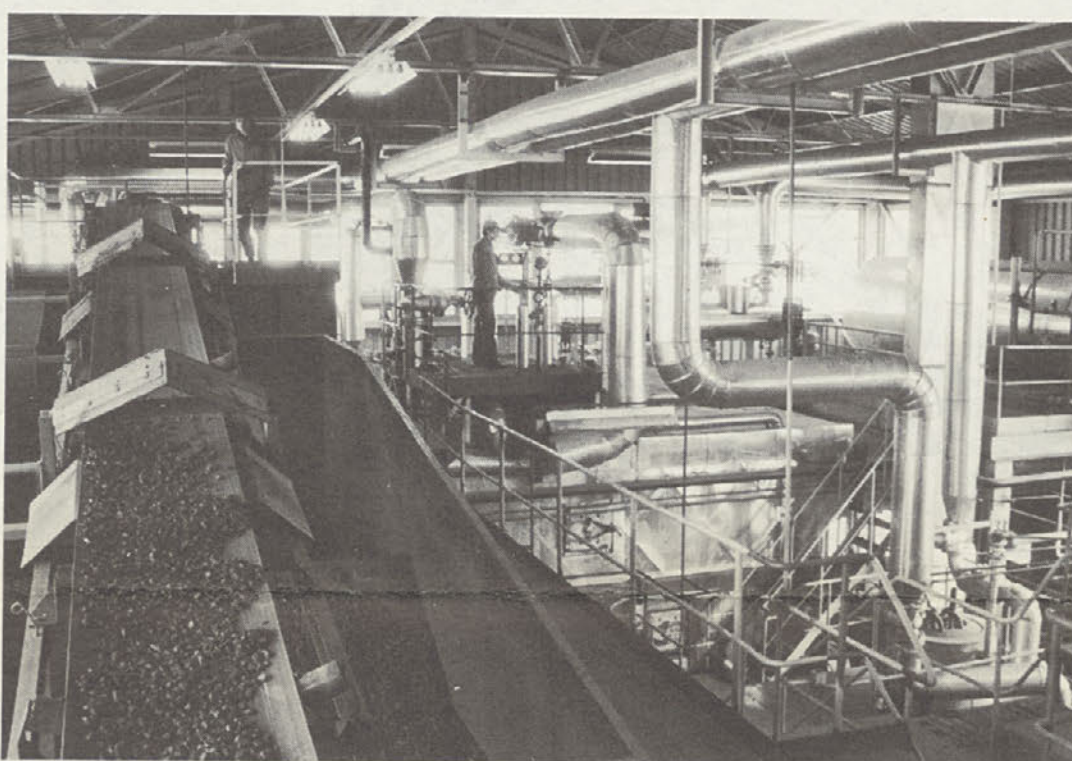
plifikacija ne more biti največji interes investitorja, ampak predvsem prebivalcev revirskih občin, da si zagotovimo boljši zrak in s tem bolj zdravo življenje.

Izračuni, ki smo jih naredili v investicijskem programu (december 1986), dokazujejo tudi ekonomske prednosti, če preidemo na toplifikacijo iz TE-TO. Predračunska vrednost investicije za toplotni del je 10,2 milijarde dinarjev:

- soudeležba za glavni energetski objekt 3,1
- toplotna postaja s primarnimi toplovodi do posameznih občin 7,1

SKUPAJ

milijarde dinarjev

Nadaljevanje s 1. strani

Iz devetmesečne analize poslovanja v občini in podatkov iz občin Trbovlje in Zagorje lahko opravimo naslednjo primerjavo nekaterih osnovnih kategorij:

Občina	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje
Delež dohodka v celotnem prihodku	24,7	29,7	34,2
Vrednost izgube nominalno	4.365.802.000	10.396.000.000	3.304.352.000
Delež akumulacije v ustvarjenem dohodku	6,2	5,7	7,7
Povprečni OD na zaposlenega	216.878 dinarjev	239.348 dinarjev	234.295 dinarjev

Iz tabele je razvidno, da je izguba v občini Hrastnik znašala 4.365.802.000 dinarjev, tj. za 69,1 % več kot v primerjalnem obdobju ali drugače povedano, 25,8 % ustvarjenega dohodka v občini. Poleg Rudnika, pri katerem je izguba posledica cenovnih neskladij in izpada proizvodnje, sta z izgubo poslovala oba tozda v gradbeništvu — Greimont in Gradbenišvo. Pri teh dveh tozidih pa je izguba v glavnem posledica pomanjkanja del in neprimerne organizacije dela.

Pri ekonomskih odnosih s tujino je situacija zelo ugodna. Kar pa je še bolj spodbudno je, da se je izvoz skozi celotno obdobje postopoma povečeval. Tako se je celotni izvoz povečal za 24,2 %, konvertibilni pa celo za 45,8 %. S tem v zvezi opazimo tudi pozitivno pokritost izvoza z uvozom — 116,8 v korist izvoza.

Podobno kot pri gospodarstvu je na rezultate poslovanja v negospodarstvu vplivala spremenjena zakonodaja, ki omejuje skupno in splošno porabo.

Tako je prišlo večkrat do težav pri uresničevanju osnovnih programov.

Na področju SIS materialne proizvodnje so bile zelo velike težave pri stanovanjskem gospodarstvu, kjer smo obdobje 9 mesecev sklenili s primanjkljajem. Poleg tega pa je od 1. julija veljaven nov zakon, na

osnovi katerega je mogoče združevati sredstva za nadaljnjo gradnjo šole po zaključnem računu iz čistega dohodka. To pomeni ustavitev nadaljne družbene stanovanjske gradnje za določeno obdobje, v kolikor

no ni znano, kakšna bo sprememba v deviznem poslovanju v prihodnjem letu. Isto velja za pripombe pri oblikovanju protinflacijskega programa, ki niso bile sprejete.

Iz tega izhaja, da oblikujemo re-

solucijo o uresničevanju družbenega plana v pogojih poglobljanja ekonomske in družbene krize, v kateri so delovni ljudje in občani soočeni z visoko inflacijo, ki zavira ustvarjanje napore delavcev za doseganje kvalitativnih sprememb v gospodarstvu in o možnosti za uveljavljanje samoupravnih funkcij. Pri občanah pa je vse več negotovosti in nezaupanja v sposobnost odgovornih družbenih dejavnikov za oblikovanje poti, ki vodi iz krize. Zaostrene razmere zahtevajo organizirano ukrepanje, za njihovo odpravo v skladnem, skupnem reševanju. Dodatno težavo predstavlja dejstvo, da še ni v celoti znana oz. usklajena zvezna resolucija s pogledi razvoja republik in avtonomnih pokrajin. Isto velja za osnutek republiške resolucije, kjer bo treba še ogromno dela za usklajevanje. Znano je, da ni bilo pripravljeno, da bi sprejeli nekatere pobude že pri oblikovanju protinflacijskega programa. Te ugotovitve veljajo tudi za osnutek občinske resolucije, zato bomo navedli tu samo temeljne usmeritve in cilje, ki smo jih zapisali v osnutku, pa še ti se bodo morali usklajevati z zveznimi in republiškimi, ko bodo dokončno oblikovani obe — zvezna in republiška resolucija.

Osnova za oblikovanje osnutka občinske resolucije so bili doseženi 9-mesečni rezultati in usmeritve iz

konference SZDL o „Ekologiji, energiji in varčevanju“, ki zahtevajo, da se izdela nacionalni program za sanacijo zraka v Zasavju.

Finančne vire za toplotni del smo določili po naslednjih principih:

- investitor za TE-TO in za toplotni del je TE Trbovlje, ki prevzema celotno odgovornost, vse rizike za izpeljavo celotne investicije in večji delež finančnih obveznosti;
- finančni viri so: prispevek onesnaževalcev zraka glede na količino porabljene energije, prispevek za priključitev novih stanovanjskih objektov in del stanarine za priključitev obstoječih stanovanjskih objektov;

● prispevki za priključitev gospodarskih in družbenih objektov in individualno gradnjo ter vračanje sredstev v obliki amortizacije se uporabijo za financiranje sekundarne razvodne toplotne mreže v občinah in

● investitor TE Trbovlje zagotovi vse potrebne premostitvene kredite.

Soudeležba uporabnikov toplotne energije znaša:

	milijarde dinarjev
— investicijske vrednosti turbine	1,0
— 5,05 % investicijske vrednosti kotla	2,1
SKUPAJ	3,1

Pri določanju te obveznosti revirskih občin smo bistveno zmanjšali prvotni znesek soudeležbe (iz obdobja 81/85), ker smo menili, da je potrebno upoštevati ekonomsko moč občin in sklepe problemske

objektov in del stanarine za priključitev obstoječih stanovanjskih objektov;

● prispevki za priključitev gospodarskih in družbenih objektov in individualno gradnjo ter vračanje sredstev v obliki amortizacije se uporabijo za financiranje sekundarne razvodne toplotne mreže v občinah in

● investitor TE Trbovlje zagotovi vse potrebne premostitvene kredite.

Sama finančna konstrukcija po posameznih občinah je naslednja:

● Prispevek OZD za ekološko sanacijo je:

	milijarde dinarjev
občina Hrastnik	0,48
občina Trbovlje	3,89
občina Zagorje	0,33
SKUPAJ	4,70

To predstavlja povprečno 0,48-odstotno obremenitev dohodka revirskega gospodarstva od leta 1988 do 1995, to je za obdobje, ko bi združevali sredstva po dogovoru. Izračun potrjuje, da je to minimalna obremenitev gospodarstva, saj že sedaj odvaja gospodarstvo preko 2 odstotka iz dohodka za financiranje komunalne infrastrukture. V skupnem deležu prispevka OZD za ekološko sanacijo je tudi obremenitev TE Trbovlje s 13 milijardami dinarjev.

V občinah so pripombe, da so finančne obremenitve iz ekološkega prispevka onesnaževalcev za posamezne ozde prevelike, in da je treba poiskati drugačen ključ, kot npr. enakomerno obremenitev na delavca ali na dohodek. Menimo, da se lahko v posameznih občinah dogovorijo za drugačno obremenitev svojega gospodarstva, vendar pod pogojem, da skupno pokrivajo dogovorjene obveznosti.

s stališča ekologije bistveno izboljšali in to bo omogočilo bolj zdravo življenje ter zainteresiralo mlade, da ostanejo doma v Revirjih. Mogoče bo celo ustvarilo interes, da pridejo mladi strokovnjaki od drugod v naše občine.

V javni razpravi ljudje postavljajo mnoga vprašanja, in kot investitor smo se zavezali, da damo na vsa ta vprašanja tudi strokovne odgovore. To pa na način, da smo pristopili v sami javni razpravi, ali da na „registrirana“ vprašanja damo kasneje odgovore prizadetim organizacijam in posameznikom.

Tako smo že sedaj odgovorili na mnoga vprašanja, ki se nanašajo tudi na tehnično izvedbo. Potrdili smo, da v občinah ne bo potrebna nobena rezervna toplarna, saj bomo toplotni konzum pokrivali iz nove TE-TO, iz obstoječe TE-125 MW pa bo možnost rezervnega napajanja ob remontu ali nepredvidenega izpada termoelektrarne toplarne.

● Prispevek iz novogradnje je odvisen od zahtevanega toplotnega konzuma s

	milijarde dinarjev
Hrastnik (28 MW)	1,8
Trbovlje (45 MW)	3,0
Zagorje (9,5 MW)	0,7
SKUPAJ	5,5

Povprečno znaša ta obremenitev 15 odstotkov iz stanarin in 12 odstotkov na ceno kvadratnega metra novih stanovanjskih objektov. V javni razpravi so pripombe, da se bo s tem zmanjševala količina gradnje stanovanj, kar pa drži le deloma. Kritiki pozabljajo, da je za vsako novogradnjo treba zgraditi tudi kotlarne. Mi s tem sistemom centralne toplifikacije le predlagamo, da se teh ne gradi ob posameznih novih objektih, ali da se ne gradi nove občinske toplarne, ampak se ta sredstva združijo za centralno toplifikacijo iz TE-TO.

Investitor bo izbral takšno opremo, da v občinah ne bo treba dodatno segrevanje tople vode. Tudi toplotne izgube iz TE-TO do porabnikov so minimalne.

V primeru, da dogovor prične veljati z letom 1988, lahko investitor zagotovi dobavo toplotne energije iz obstoječe TE že po letu 1991, kar pomeni, da v občinah ni treba graditi novih kapacitet v lokalnih toplarnah, čeprav bo osnovni vir iz TE-TO zagotovljen šele v letu 1995.

Tehnična dokumentacija je narejena v fazi idejnega projekta, inve-

Primerjava povprečne cene toplotne energije (v decembru 1986) iz TE-TO napram cenam toplote iz toplarne Trbovlje.

enota	Toplarna Trbovlje	TE-TO	Indeks
1 KWh toplot. energije	17 dinarjev	6 dinarjev	283

Približno enak račun se pokaže za občino Hrastnik in Zagorje, kar potrjuje, da bo energija iz nove TE-TO bistveno cenejša.

To potrjujejo tudi cene toplotnega ogrevanja v letu 1987 (po prvi podrazitvi) za Slovenijo (Skupščinski poročevalec SRS št. 21 z dne 4. 8. 1987), v katerem je prikazano, da stane kilovatna ura toplote v Trbovljah 24,9 din, v Titovem Velenju pa le 6,8 din (ogrevanje iz TE Šoštanj) in za mesto Ljubljana 16,00 (ogrevanje iz Toplarnice Ljubljana).

Ne nazadnje, kot sem uvodoma zapisal, pomeni toplifikacija novo spodbudo za razvoj in perspektivo Revirjev. Življenjski pogoji se bodo

stičijskega programa in določene so trase za primarni toplovod. Takoj ko bomo sprejeli dogovor, bomo začeli izdelovati izvedbeno tehnično dokumentacijo.

V takem prispevku sem opozoril le na nekaj podatkov v zvezi z dogovorom o toplifikaciji. V temeljnih organizacijah kombinata se bo pričela javna razprava o tem dogovoru in takrat bomo lahko neposredno izmenjali informacije.

Prepričan sem, da bomo delavci in občani soglasno potrdili skupno odločitev, da iz ekoloških in ekonomskih razlogov preidemo v centralno toplifikacijo revirskih občin.

Karel Vuković

Hrastnik, december 1987

Kaj ostaja tej in še mlajšim generacijam?

Zdravstveno stanje prebivalcev v Zasavju

To je naša realnost, a ne perspektiva

Za oceno zdravstvenega stanja prebivalstva uporabljamo več kazalcev, kot so splošna obolevnost, bolezenska odsotnost z dela v odstotkih, stopnja hospitalizacije, splošna umrljivost, umrljivost dojenčkov ipd. Žal so vsi ti kazalci pokazatelji negativnega zdravja, to je bolezni, zato ker žal še nimamo izdelanih kazalcev pozitivnega zdravja.

Vendar moramo tudi te kazalce vzeti nekoliko z rezervno, ker na njih vpliva več dejavnikov, denimo samo, da je splošna obolevnost, ki se izračunava na osnovi ugotovitev pri prvih pregledih pri zdravniku, odvisna od presoj samega bolnika, oziroma njegovih družinskih članov, ali bo poiskal zdravniško pomoč ali ne. Ta odločitev pa je velikokrat odvisna od stopnje dostopnosti do zdravstvenih storitev (bližina zdravstvene ustanove), stopnje prosvetljenosti prebivalstva (večja prosvetljenost — večja zahteva po zdravstvenih storitvah), ter pravic, ki izhajajo iz zdravstvenega zavarovanja (nadomestila za čas bolezenske odsotnosti z dela — bolniški stalež zaradi nege družinskega člana). Podobno je tudi s stopnjo hospitalizacije (število bolnikov, ki se zdravijo v bolnišnicah). Ta kazalec je nekoliko višji v občinah, ki imajo bolnišnico ali jim je bolnišnica v neposredni bližini. Tudi drugi kazalci, ki jih uporabljamo, imajo svoje določene pomanjkljivosti. Najbolj zanesljivi kazalce zdravstvenega stanja je podatek o splošni umrljivosti,

vendar moramo pri tem kazalcu poznati starostno strukturo prebivalstva, ker je pričakovati, da je ta kazalec nekoliko višji v primeru, da je prebivalstvo, ki ga proučujemo, starejše.

Zaradi tega bi bilo izredno tvegano te kazalce naših zasavskih občin primerjati v odnosu na ostale republike znotraj Jugoslavije, ter na osnovi teh primerjav sklepati o zdravstvenem stanju naših prebivalcev — vendar je to tveganje veliko manjše, če primerjamo delamo v odnosu na SR Slovenijo, še manjše pa, če primerjamo delamo v odnosu na medobčinski ljubljanski prostor.

Kaj nam kažejo take primerjave o obolevnosti?

Take primerjave glede na SR Slovenijo nam kažejo, da je zdravstveno stanje prebivalcev v Zasavju problematično. To dejstvo poznajo zdravstveni delavci, ki skrbijo za prebivalce Zasavja. Če pogledamo obolevnost naših najmlajših, t.j. otrok v starosti od 0—6 let, samo v letih 1981—1985, pa bomo ugotovi-

li, da je obolevnost vseh otrok v Zasavju velika, višja v primerjavi s SR Slovenijo. V primerjavi z Medobčinskim ljubljanskim prostorom pa je višja v občinah Hrastnik in Trbovlje, nekoliko nižja je le v občini Zagorje. In kaj pomenijo zgoraj navedene številke: te številke tudi pomenijo, da je v Sloveniji otrok te starosti prvič obiskal zdravnika v povprečju 1981. leta 2,7-krat oziroma 1985. leta 2,8-krat letno. V Hrastniku pa v istih letih 3,9-krat oziroma 4,8-krat letno. V Trbovljah 4,1-krat oziroma 3,4-krat letno. V Zagorju pa 2,9-krat letno. To tudi pomeni, da je obolevnost otrok te sta-

rosti v letu 1981 bila višja v Hrastniku od slovenskega povprečja za 44,8 %, v Trbovljah za 50,7 % in v Zagorju za 9,8 %. V letu 1985 pa je ta odstotek v Hrastniku višji za 74 %, v Trbovljah za 22 % in v Zagorju za 6 %. Podobne ugotovitve so tudi pri šolskih otrocih.

Tudi v tej starosti opazimo visoka odstopanja v primerjavi s slovenskim povprečjem, saj so ta odstopanja v letu 1985 bila v občini Hrastnik celo za 125 % višja, v Trbovljah za 39 %, v Zagorju pa za 43 % od republiških.

Nekoliko drugačno sliko dobimo šele pri ugotovitvah v ambulantah

Tabela 1: Obolevnost ugotovljena v ordinacijah otroškega varstva na 1000 otrok v starosti od 0 do 6 let

leto	SR Slovenija	MZS Ljubljana	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje
1981	2.715,4	3.318,0	3.931,6	4.091,8	2.983,6
1982	2.804,1	3.452,3	4.343,4	4.084,0	3.095,3
1983	2.901,0	3.290,5	4.219,3	3.927,4	3.289,2
1984	2.532,0	3.028,3	3.813,3	3.117,8	2.524,6
1985	2.805,2	3.327,2	4.889,7	3.420,0	2.970,7

Tabela 2: Obolevnost, ugotovljena v šolskih ambulantah na 1000 šolskih otrok

Leto	SR Slovenija	MZS Ljubljana	Hrastnik	Trbovlje	Zagorje
1981	1.411,7	1.709,2	2.993,5	1.897,5	1.879,3
1982	1.405,8	1.716,3	3.140,9	2.051,1	2.031,2
1983	1.440,9	1.739,4	3.356,8	2.178,3	2.255,2
1984	1.392,2	1.607,1	2.907,2	1.917,3	1.927,8
1985	1.366,0	1.577,8	3.072,8	1.882,8	1.954,5

splošne medicine in medicine dela ter ambulantah borcev NOV; v SR Sloveniji je v teh ambulantah vsak prebivalec, starejši od 19 let, v letu 1981 obiskal prvič zdravnika v povprečju 1,6-krat letno, leta 1985 pa 1,3-krat, v občini Hrastnik ravno tolikokrat. V Trbovljah pa leta 1981 1,7-krat in 1985. leta 1,2-krat. V Zagorju 1,1-krat oziroma 0,8-krat.

Vzroke za to lahko poiščemo v principu prikazovanja podatkov, namreč na območjih, kjer nimajo razvite dejavnosti varstva otrok ali šolskih otrok, se tudi ti zdravijo v splošnih ambulantah. Da bi se temu ognili, pa je treba združiti vse obiske v osnovnem zdravstvenem varstvu, šele tak prikaz nam da najbolj realno sliko o obolevnosti. Ta primerjava nam zopet kaže visoko stopnjo obolevnosti v občini Hrastnik in Trbovlje v odnosu na SR Slovenijo. Saj ti podatki kažejo, da prebivalec Hrastnika v povprečju prvič obišče zdravnika 1,8-krat oziroma 1,7-krat letno, v Trbovljah 2,0-krat oziroma 1,5-krat letno, dokler je v istih letih, t.j. leta 1981 prebivalec Slovenije prvič obiskal zdravnika povprečno 1,6-krat oziroma 1985. leta 1,4-krat letno. Zagorje s to primerjavo kaže nekoliko boljšo sliko. To tudi pomeni, da je obolevnost leta 1985 bila v občini Hrastnik višja za 19 %, v Trbovljah pa za 5 % od slovenskega povprečja.

Za kaj zbolimo najpogosteje?

Mogoče je zanimiva tudi primerjava zaradi katerih bolezni najbolj pogosto v Zasavju iščemo zdravniško pomoč. Zaradi bolezni dihal poišče zdravniško pomoč v SRS 52 % od zbolelih otrok v starosti od

0—6 let, ljubljanski medobčinski prostor 55 %, v občini Hrastnik 63 % oz. 65 %, v Trbovljah 60 %, v Zagorju pa 56 % oziroma 67 %. V SRS zbolijo otrok približno 1,4-krat letno zaradi bolezni dihal, v medobčinskem ljubljanskem prostoru 1,8-krat, v občinah Zasavja pa se to število giblje od 1,6 do 3,2-krat letno. Na drugem mestu v SRS so bolezni živčevja in čutil, enako je tudi v meobčinskem prostoru in v treh zasavskih občinah, na tretjem oziroma četrtem mestu so nalezljive bolezni in bolezni prebavil, sledijo bolezni kože in podkožja; podobno je tudi v Zasavju. Pojav, ki ga že vrsto let v tej starostni skupini ugotavljamo, ki pa sicer v deležu ne predstavlja velikega odstotka, so prirojene anomalije v občini Hrastnik, ki so po številu na 1000 prebivalcev veliko večje od slovenskega ter medobčinskega prostora v vseh starostnih skupinah. Zasavje odstopa tudi po številu poškodb in zastupitev pri vseh starostnih skupinah. Pri prebivalcih, starejših od 19 let, so po številu in deležu od vseh bolezni, zaradi katerih obiščejo zdravnika, na prvem mestu bolezni dihal v SRS, medobčinskem prostoru pa tudi v Zasavju. Na drugem mestu so v SRS poškodbe in tudi v Zagorju. Na drugem mestu v občinah Hrastnik, Trbovlje in v medobčinskem ljubljanskem prostoru pa so bolezni kosti in gibal, sledita bolezni prebavil in bolezni obočij vse številke so na 1000 prebivalcev in nekoliko večje kot v SRS.

Šele zbir oziroma prikaz obolevnosti skozi vse starostne skupine pa nam da dokaj realno oceno obolevnosti prebivalstva. Tako so pri tem prikazu v SRS na prvem mestu bolezni dihal, sledijo poškodbe, bolezni živčevja in čutil, bolezni prebavil ter bolezni kosti in gibal. Podobno je tudi v ljubljanski regiji, le da so tu bolezni živčevja in čutil na drugem mestu, sledijo jim poškodbe in bolezni prebavil, na četrtem mestu so bolezni gibal. V Zasavju so bolezni dihal na prvem mestu, na drugem

savskih občinah je stanje drugačno, saj je v občini Hrastnik bilo napoteno k specialistu 16 % oz. 28,3 %, v bolnišnico 2,5 % oz. 3,8 %. V Trbovljah se število napotenih k specialistu giblje od 22 % leta 1981 in 20 % leta 1985, v bolnišnico pa 3,6 oz. 3,7 %. V Zagorju je bilo napotenih k specialistu 22,2 % oz. 23,2 %, v bolnišnico pa 2,5 oziroma 3 % od vseh pregledanih.

Vse te številke nam kažejo na težo bolezni, ki jih obravnavajo v osnovnem zdravstvenem varstvu, ter da je ona nekoliko drugačna kot je v SR Sloveniji. Zato nas ne sme presenetiti tudi izredno visoka stopnja hospitalizacije (število zdravljenih v bolnišnicah), ki je veliko višje kot je slovensko povprečje; to število je bilo leta 1985 v Sloveniji 147, na tisoč prebivalcev, v Hrastniku 192,5 (in je najvišje v Sloveniji), na drugem mestu je občina Trbovlje s 191,3, v Zagorju pa 160,4. Največ bolnišnično zdravljenih prebivalcev Zasavja se zdravi v Splošni bolnišnici Trbovlje, saj se to število giblje od 147,7 na 1000.

Trboveljčanov, 138,8 na 1000 Hrastničanov in 115,6 na 1000 Zagorjanov. Tudi po posameznih oddelkih bolnišnic v SR Sloveniji leta 1985 ugotavljamo visoko stopnjo hospitalizacije prebivalstva iz Zasavja. Na pediatričnih je občina Trbovlje na prvem mestu, sledi občina Hrastnik. Na internih je na prvem mestu občina Hrastnik, Trbovlje na tretjem. Tudi na kirurških in ginekološko porodnih oddelkih imata ti dve občini visoko stopnjo hospitalizacije. Bolniki, ki se zdravijo na oddelkih SR Trbovlje, pa kažejo podobno sliko obolevnosti, ki jih ugotavljajo tudi zdravniki v osnovnem zdravstvenem varstvu. Več kot polovico obravnavanih na pediatričnem oddelku predstavljajo bolniki, zboleli zaradi bolezni dihal in bolezni prebavil, kar 51 %. Kirurški oddelki imajo v strukturi zdravljenih v enem letu 52 % poškodb in 29 % bolezni prebavil. Bolezni prebavil so na drugem mestu tudi na internem oddelku s 25 %, takoj za boleznimi krvnega obtoka, ki so s 34 % na prvem mestu. Na ginekološko porodnem oddelku se zdravijo v 59 % zaradi komplikacij nosečnosti, poroda ali poporodne dobe.

V primeru, če bi posumili v dejstva o slabem zdravstvenem stanju prebivalcev Zasavja in jih pripišemo boljši dostopnosti do zdravstvenih ustanov v Zasavju, pa splošna umrljivost tega ne prenese.

Večja tudi umrljivost — kakšni so vzroki?

Če primerjamo splošno umrljivost v zadnjem desetletju, bomo ugotovili, da je v celotnem obdobju v Trbovljah višja od slovenske. V Hrastniku je bila nekoliko nižja le v treh letih, enako je tudi v Zagorju. V letu 1986 je splošna umrljivost bila višja od slovenske v Hrastniku za 26 %, v Trbovljah za 21,8 in v Zagorju za 6,3 %. Predvsem skrbi dejstvo, da je tudi delež umrlih v petih letih v Zasavju višji v starostni skupini od 45—64 let.

Najbolj pogosti vzroki smrti so v SR Sloveniji bolezni krvnega obtoka, sledijo jim novotvorbe in poškodbe. V občinah Zasavja so ravno tako bolezni krvnega obtoka na prvem mestu, sledijo jim novotvorbe, vendar si bolezni dihal in poškodbe izmzensko delijo tretje mesto. V vseh treh zasavskih občinah so bolezni dihal in prebavil kot vzrok smrti visoko nad povprečjem Slovenije.

Če poznamo strukturo zaposlenih v Zasavju, ki pretežno dela v splošno znano najzahtevnejših panogah glede vpliva na zdravstveno stanje, in če k temu pridamo, da tudi prebiva v onesnaženem okolju, pa nas slabo zdravstveno stanje ne preseneča. Prav gotovo ne bomo zaradi tega zapirali tovarn in sami sebi odvzeli kruha. Vendar, ali se je treba z dejstvom o slabem zdravstvenem stanju le sprijazniti? Koliko smo sami naredili, da se situacija izboljša?

(Povzetki iz „Analize zdravstvenega standarda, zdravstvenega stanja in zdravstvenega varstva prebivalstva v Zasavju“ in Gradiva za pripombo na 12. člen osnutka sprememb SaS o skupnih podlagah za delitev dela v zdravstvu v SRS“.)

Dr. Bosiljka Mičević

Mladi za čistejši jutri

Dosegli smo moratorij nad jedrskimi elektrarnami. Veriga hidroelektrarn na Savi je vprašljiva. Projekt TE-TO III Trbovlje „baje“ vodi v vseh programih Elektrogošpodarstva Slovenije.

Kljub razpravam, stališčem in sklepom, ki sta jih zavzeli ZSMS in SZDL v svojih akcijah, nam je jasno, da energijo potrebujemo. Premog, surovina za pridobivanje električne energije, pa leži v zasavskih kotlinah.

Stalno povečanje proizvodnje, uporaba „rentabilnih metod“ odkopa, ima za posledico to, da so nekoč naseljena rodovitna območja, bogata s floro in favno, izseljena, ograjena in smrtno nevarna. Imamo to srečo, da so pred leti odkrili pod gozdnimi površinami blizu površja še dodatne količine premoga, katerega smo izkopali. Na teh mestih so zazevale goličave zemlje, katere voda, razredčena z žveplovno kislino, odnaša in skupaj z ostalimi produkti, ki jih bruha v zrak industrija Zasavja, neusmiljeno redči življenjsko dolino.

Obstoječa tehnologija, narava, pa tudi družba, ne omogočajo razvoja drugačnega, ekološko čistejšega gospodarstva.

Mladi v svojih organizacijah vseskozi opozarjamo, da smo pogojno razviti (skoraj vse tri občine imajo na nekaj hektarih skoncentrirano

prebivalstvo). Po vojni smo zavestno zanemarili razvoj periferije, tako da narod nekaj kilometrov stran iz urbanegega naselja še vedno pije kapnico, vozi pa se po slabo urejenih oziroma vzdrževanih kolovozih.

Na nekoč razvitem kmetijskem območju se je paslo po nekaj sto glav živine, vendar je to v obdobju splošne blaginje in neposvečanju dovolj velike skrbi, zaraslo.

Vsa povojna leta je Zasavje dajalo tako materialne in glede na industrijo tudi duhovne potenciale ožji in širši domovini, medtem pa je pozabilo na sebe in ljudi, ki čakajo, da se bodo razmere nekako le popravile.

Zavedamo se, da brez pomoči celotne družbe to ne bo mogoče rešiti takoj, čeprav bi na rezultate, ki jih ugotavljajo zdravstveni delavci, bilo to nujno. Ugotavljamo pa, da bi mladina s svojim prostovoljnim delom lahko zaorala ledino v to novo področje MLADINSKIH DELOVNIH AKCIJ.

Zbrali smo primerna dela za brigadirje v vseh treh zasavskih občinah, s tem bi lahko ekološko osvečili sebe in tiste, ki so k temu pridali svoj delež.

Razveseljiv, predvsem pa spodbujajoč, je odziv revirskega dežurnega ekološkega krivca. Pametno, vendar pa tudi drago, bi bilo raziskati vpliv nitratov in živosrebrnih klorovih koncentracij na zdravje ljudi in na okolje.

In kakšna dela bomo opravljali, če bomo uspeli pridobiti republiško MDA v Zasavju?

Na Ojstrem in Blatah bi urejali območje dnevnih kopov.

V vseh treh zasavskih občinah so potrebe po prostovoljnem delu za vzdrževanje lokalnih in krajevnih cest, zagotavljanje zdrave pitne vode in ostala dela, s katerimi bomo izboljšali komunalno opremljenost posameznih krajevnih skupnosti.

V zadnjem času se pogosto srečujemo s problemi onesnaženja pitnih voda v občini, čemur so vzrok nezavarovani vodni viri in dotrajanost vodovodnega omrežja. Brigadirji bi lahko s svojim prostovoljnim delom pripomogli k izboljšanju razmer vodooskrbe.

Pomagali bi lahko pri akciji širjenja pašnih površin, ki jo načrtuje ZKZ — kmetijska zadruga Dol.

Krajanom Krnic in Šavne peči pa bi pomagali urediti vaško jedro.

Vključili bi se lahko v akcijo zgraditve telefonskega omrežja v vzhodnem delu občine Hrastnik.

Dela, ki smo jih zbrali, so obsežna. Zavedamo se, da vseh ne bomo mogli dokončati v eni sezoni. Za Hrastnik bi bila republiška akcija v poletnih mesecih kulturna, športna in zabavna poživitev, nekateri pa bi poleg brigadirjev zavijali rokave in od stališče, obljub in sklepov prešli k dejanjem.

Janez Trbovc

Poudarki iz razprave na programsko-volilni konferenci OK SZDL

Kje občane čevalj žuli

Ljudje se odtujajo, manjka nam povezanosti, skupnih akcij, v naglici časa se obračamo vsak k sebi. Vse bolj se v ospredje postavlja preživetje za danes in jutri, pehanje za denarjem pa pušča vrzeli v vzgoji otrok, v sožitju družine, pomanjkanju časa za sporazumevanje in dogovarjanje. Pritiski, zmede, finančne manipulacije, o katerih slišim v sredstvih javnega obveščanja, nas še bolj odtujujejo in nam zmanjšujejo voljo do dela, do boljšega in kvalitetnejšega dela v lastnem delovnem okolju in ne nazadnje v družbeno-političnem življenju. Kot aktivisti SZDL smo pogostokrat ne-močni, izpostavljeni smo pritiskom od ljudi, smo kot med mlinskimi kamni med idejo, ideologijo in družbo. Ljudje, krajani nas ocenjujejo po tem, kaj smo za naš kraj naredili, kaj prispevali in pripomogli k razvoju in spreminjanju razmer. Zadovoljni so, če imajo urejeno infrastrukturo, če je preskrba urejena, če so urejeni prevozi. Vse preveč vse gledamo skozi dinar, medtem ko na družbeno-politično delo pozabljamo. Res, da v naši krajevni skupnosti nimamo večjih težav, krajani so dobili telefonsko omrežje, v zadnjih letih smo posodobili nekaj cestnih odsekov, družbena in individualna stanovanjska gradnja se širita, rešeno je otroško varstvo, zadovoljivo tudi šolstvo. ... Želimo pa si boljše delo v zdravstveni ambulanti, nekaj časa še opozarjamo na cesto Dol-Novol Dol in Blate, ki je v poraznem stanju. Vodstvo krajevne skupnosti se zavzema za pridobitev rekreativnih površin in za ureditev peš poti oziroma pločnika od Dolske ceste proti Brnici. Precej nalog je neuresničenih, mnogo je še želja, potreb, manjka pa finančnih dobrin.

Za vse te naloge je potrebno družbenopolitično delo. Res, da razmere spreminjamo ljudje, da s posedanjem na sestankih ne rešujemo stvari, pa je potrebno dogovarjanje. SZDL pravimo, da mora biti odprta za pobude. V njej naj se krešejo različni interesi. V SZDL ne potrebujemo aktivistov, ki bi z lepo besedo, dobro voljo, s krampom in lopato dvigovali zavest. V razvitejših krajevni skupnostih, v urejenih naseljih, naj bi poleg aktivistov bili v predsedstvu SZDL predvsem razgledani ljudje, vpeljeni v delo, razvoj in življenje krajevne skupnosti. Predsednik KK SZDL mora živeti, delati in dihati s krajani krajevne skupnosti. Poznati mora ljudi, poznati njihove navade, želje in običaje. Pred leti smo imeli na Dolu nekaj težav v zvezi s kadrovanjem. S primerno kadrovsko zasedbo pa smo kolesje krajevne konference socialistične zveze pogladi naprej. Vendar se stvari spreminjajo in izboljšujejo le s postopnimi koraki. Članom predsedstva KK SZDL je uspelo navezati stike s pododborom društva upokojencev, rešili smo peripetije v zvezi s prostori in zdaj lahko trdimo, da je dom družbenopolitičnih organizacij v naši krajevni skupnosti kraj, kjer se sestajajo ljudje. Žal pa krajevni konferenci SZDL ni uspelo aktivirati mladinske organizacije. Kljub večkratnim pogovorom z mladimi in mladinskim občinskimi vodstvom moramo reči, da mladinska organizacija na Dolu ni aktivna, medtem ko je dosti mladih uspešno vključenih v rokometni klub.

Morda bi veljalo z novimi svežimi idejami prodreti tudi v SZDL. Določeni zametki so že bili. Ob 8. februarju nismo organizirali stereotipnega proslavljanja, temveč smo imeli koncert steklarskih godbenikov, nato pa okroglo mizo o razvoju kulturne dejavnosti na Dolu. Zrno te okrogle mize je padlo na plodna tla in tako se zdaj že pogovarjamo o ustanovitvi moškega zborčka. Z novimi oblikami bomo nadaljevali še naprej in si prizadevali, da bo SZDL porok za prihodnost. Ra bi še poudaril, da delo ne more sloneti na posamezniku, čeprav radi rečemo, kakršen predsednik, takšno delo. Vendar bi ob tej priložnosti rad izrekel vso pohvalo Vojki Povše, dosedanjí predsednici KK SZDL, ki je z velikimi napori pogladi delo SZDL naprej.

Razprava delegata KK z Dola

Kot delegat OZ DPM Hrastnik sem dolžna na današnji programsko-volilni seji IK SZDL Hrastnik seznaniti vse navzoče o težavah, s katerimi se srečuje naša zveza ob uresničevanju programa.

OZ DPM je ustanovljena kot družbena organizacija s programom humanitarnih, vzgojnih nalog zaradi otroka in za otroka, zato je nujno sodelovanje vseh subjektov. Tu mislim na vzgojnoizobraževalne organizacije (šole, vrtnice), družbenopolitične organizacije, nekatere svete v KS, samoupravne interese skupnosti in organizacije združenega dela. To sodelovanje je še posebno pomembno v zaostrenih gospodarskih razmerah, ko si moramo kljub vsemu prizadevati, da naši otroci ne bodo prikrajšani za zdravo in srečno otroštvo. Zato menim, da mora biti reševanje problemov zveze prijatelj mladine sestavni del programa OK SZDL in njenih organov.

Pri realizaciji nalog iz programa predšolske vzgoje so večina vse uspešno izvedene s pomočjo VVO.

Težava s tega področja pa je pomanjkanje otroških igrišč, ki jih je v večjih naseljih premalo, ali jih sploh ni. Najbrž ni treba posebej poudariti, da je pomembnost otroških igrišč sestavni del kakovostnega življenja in tudi lepšega in boljšega okolja, zato mora to področje najti svoje mesto v programih SZDL, KS in hišnih svetov.

Cel splet nalog, ki jih usklajuje svet za delo s pionirji se ob pomoči mentorjev izvaja organizirano ob sodelovanju z osnovno šolo. To so akcije v okviru jugoslovanskih pionirskih iger, kurirčkove pošte, solidarnostne akcije, razvijanje tradicij NOB in še druge.

Izvajanje celotnega programa CZ in društev PM v KS pa ne sme in ne more biti samo naloga vzgojnih in izobraževalnih ustanov, ampak skrb vseh nas, ki se vsakodnevno srečujemo z otroki na cesti, stopnišču, pred hišo, v dvigalu, v trgovini, na prireditvah ali na letovanju. Prav zadnje pa postaja vse bolj vprašljivo.

Glede na ugotovitve onesnaženosti okolja v občini, ki ogroža zdravje ljudi, posebno zdravje naših otrok, moramo nujno zagotoviti primerno in zdravo okolje kot tudi primerno in zdravo letovanje otrok. Nujno je, da se v programsko usmeritve za delo OK SZDL za leto 1988 podčrtano zastavi akcija o načinu izvedbe preureditve prostorov počitniške baze za letovanje otrok v Novemgradu, kajti v nasprotnem primeru ne bo več mogoče organizirati letovanja, saj so bivalni prostori dotrajani in neprimerni za bivanje.

Na kraju pa bi rada opozorila še na neurejeno financiranje, ki nam onemogoča tekoče izvajanje programa, kaj šele akcije, npr. priprava daril otrokom ob novem letu, kulturne prireditve in noveletno praznovanje. Naj samo omenim, da nam ob koncu novembra še ni bilo jasno, koliko in na kak način se bodo zbrala namenska sredstva za praznovanje otrok ob novem letu. Menim, da moramo najti pravo rešitev sistemskega financiranja, ki nam bo omogočal normalno in pravočasno izvedbo konkretnih nalog za lepši danes in jutri naših otrok.

Kako uresničujemo samoprispevek

Za kar smo se odločili, bo narejeno

V decembru leta 1983 so se občani in delovni ljudje Hrastnika na referendumu z veliko večino odločili za uvedbo IV. samoprispevka za obdobje od leta 1984 do leta 1988.

Na osnovi te odločitve so zbori občinske skupščine sprejeli odlok o uvedbi samoprispevka, v katerem so našteje in približno ovrednotene naloge, za katere so se občani na referendumu opredelili. Na podlagi tega odloka je skupščina imenovala poseben odbor z nalogo, da spremlja in usmerja vse dejavnosti v zvezi z izvajanjem samoprispevka.

Odbor določa investitorje za posamezne naloge in prek njih sodeluje z gradbenimi odbori. Poleg tega odbor sam ali skupaj z izvršnim svetom presoja o pogojih za oprostitve plačevanja samoprispevka v skladu s 6. členom odloka.

Ena izmed najpomembnejših nalog odbora pa je, da na primeren način informira občane o finančnem in operativnem izvajanju nalog iz odloka o samoprispevku.

Kaj vse smo naredili s 4. samoprispevkom do konca lanskega leta.

Sofinanciranje novih zajetij vode in vodovoda

V letih 1984 in 1985 je Komunarno obrtno podjetje gradilo novo zajetje „Pekel“ in glavni vod za povezavo z Dolom. S tem posegom je bi-

lo zjetih 20 l/s vode. Ta dodatna zajetja vode so odločilno prispevala k temu, da v zadnjih letih kljub skopim padavinam v poletju nismo zaznali večji motenj pri dobavi vode porabnikom.

Sofinanciranje pridobivanja prostorov za potrebe DPO in upokojencev

— KS Dol je bila adaptirana bivša ambulanta, v kateri so dobile prostor vse DPO in pododbor Društva upokojencev. Nabavljena je bila tudi potrebna oprema.

— KS Steklarna so bili preurejeni prostori v nadstropju gostišča z Savo. Prostore uporablja pododbor Društva upokojencev in izposojevališče Ljudske knjižnice Hrastnik.

— Preurejeni so bili prostori za potrebe DPO v KS Boben in nabavljena potrebna oprema.

— Za Društvo upokojencev Hrastnik je bila nabavljena oprema. Te naloge so bile uresničene v letih 1984 in 1985.

Adaptacija TVD Partizana Hrastnik

Dela so pričeli izvajati v marcu 1986 in so bila končana v oktobru 1987. Opravljena so bila zelo zah-

tevena sanacijska dela in številna nepredvidena dela, ki so se pojavila v času same adaptacije. Za lažjo realizacijo te naloge je upravni odbor TVD Partizana zainteresiral Rudarski šolski center, kot enega izmed bodočih souporabnikov objekta.

V tem času bodo objekt prevzeli v uporabo, čeprav zaenkrat brez sodobnega načina ogrevanja. Ta naloga ostaja odprta in bo zajemala ves kompleks objektov na tem prostoru.

Sofinanciranje telovadnice na Logu

Pred pričetkom gradnje je bilo ugotovljeno, da je z oziroma na trenutne razmere v OŠ heroja Rajka v Hrastniku bolj nujno pridobiti primerne prostore za telesno vzgojo, kakor pa je pridobitev učilnic kar je bilo predvideno v programu samoprispevka. Zato je na osnovi strokovnega mnenja delavcev šole in stališča Občinske izobraževalne skupnosti bila sprejeta sprememba odloka v tem smislu, da se sredstva iz programa za osnovno šolo in telovadnico združijo ter da se zgradi sodobno šolsko telovadnico, ki bi kot večnamenski objekt služila tudi drugim nalogam v občini.

Gradnja telovadnice se je pričela v letu 1985, telovadnico pa so začeli uporabljati decembra 1986. Investitor je bila Občinska izobraževalna skupnost, gradnjo je vodil poseben gradbeni odbor, generalni izvajalec pa je bil Rudis inženiring Trbovlje.

Objekt je funkcionalen in že sedaj zelo dobro služi svojemu namenu, še bolj pa bo odslej, saj je dobil tudi tribune.

Ob prevzemu so ugotovili določene napake, ki so posledica nestrokovnega dela. Po zagotovitvi generalnega izvajalca — Rudis inženiringa Trbovlje — bodo te pomanjkljivosti (zamanjanje pri svetlobnih kupolah, odstopanje parketa) odpravljane še v tem letu, seveda na račun izvajalcev.

Sofinanciranje glavne PTT kabelske kanalizacije na Dolu

S temi sredstvi je DO PTT Trbovlje zagotovila kabelsko povezavo z Dolom. Ta investicija je omogočila razširitev telefonskega omrežja na območju Dola in povezavo z vzhodnim delom občine, to je proti Marnem in Turju.

Sofinanciranje gradnje Srednješolskega centra Trbovlje

Obveznost je izhajala iz dogovora zasavskih občin o sofinanciranju objektov za izvajanje srednješolskega pouka v Trbovljah. Naloga je bila realizirana v mesecu januarju 1986.

In kaj smo naredili letos?

Na osnovi odloka o uvedbi samoprispevka so bila do 30. 6. 1987 zbrana sredstva 98.063,108, nakazana investitorju telovadnice Občinski izobraževalni skupnosti za odplačilo najetih kreditov.

Sofinanciranje novih zajetij vode in vodovoda

Sofinanciranje pridobivanja prostorov za potrebe DPO in upokojencev

Sprejeli smo pravilnik o organiziranju in delovanju pravne pomoči

Kdaj in kam po pravno pomoč?

Občinski svet Zveze sindikatov Hrastnik je na svoji zadnji seji sprejel Pravilnik o organiziranju in delovanju službe pravne pomoči pri Občinskem svetu.

Služba pravne pomoči pri Občinskem svetu deluje že več let, vendar pa za njeno delovanje vse do sedaj nismo imeli pravilnika, ki bi podrobno opredeljeval organizacijo in način dela službe. Vsebinska tega pravilnika predvsem odpravlja, v praksi večkrat porajajoče dileme, kakšna sporna razmerja se urejajo prek te službe in predvsem kdo ima pravico do storitev v pravni službi.

V skladu s prej omenjenim pravilnikom se služba pravne pomoči vključuje v reševanje naslednjih spornih razmerij in zadev:

1. Na področju pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja:
 - izbira, trajanje, sklenitev in prenehanje delovnega razmerja;
 - poskusno delo in pripravniška doba;
 - razporejanje delavcev k delu in nalogam;
 - odmori, počitki in dopusti;
 - kršitev delovnih obveznosti (disciplinski postopki).
2. Delitev osebnih dohodkov in nadomestil osebnih dohodkov ter drugih prejemkov iz delovnega razmerja;
3. Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja;
4. Pravice iz zdravstvenega zavarovanja;
5. Stanovanjska razmerja;

6. Štipendije oziroma šolnine;
7. Odškodninski zahtevki iz naslova nesreč pri delu;
8. Pravice iz delovnega razmerja delavcev po kolektivni pogodbi;
9. Ostala vprašanja, kot so kršitve samoupravnih pravic nasploh, nadomestila za čas brezposelnosti, otroški dodatek, izobraževanje in drugo.

Pomoč pri reševanju omenjenih spornih zadev je namenjena:

- članom zveze sindikatov
- izvršnim odborom osnovnih organizacij zveze sindikatov, osnovnim organizacijam zveze sindikatov, konferencam osnovnih organizacij ZSS in Društvu upokojenih delavcev;
- začasnemu ne-zaposlenim delavcem, ki so člani zveze sindikatov in članom, ki služijo vojaški rok;
- štipendistom v zvezi z uveljavljanjem pravic iz pogodbe o štipendiranju.

Pravna pomoč je brezplačna, na voljo je vsak četrtek od 8. do 13. ure na sedežu Občinskega sveta Zveze sindikatov Hrastnik.

Prav tako obveščamo vse delavce in organizacije združenega dela, da v letu 1988 prične z delom enkrat tedensko v Hrastniku društveni pravobranilec samoupravljanja.

V Hrastniku bo opravljal naloge vsak ponedeljek s pričetkom 4. 1. 1987 od 8. do 12. ure na sedežu Občinskega sveta Zveze sindikatov Hrastnik.

Antonija Šoster

Odgovori na vprašanja

Iz delegatskih klopi

Na zadnjih zasedanjih občinske skupščine so delegati postavili veliko vprašanj, odgovorni pa so pripravili odgovore:

Vprašanje:

Delegacija RRP Hrastnik je predlagala, da bi proučili mikrolokacijo tozda „Unično“ — problem odvoza zavrženih neuporabnih avtomobilov na urejenih parkiriščih“ (v sodelovanju z oddelkom za NZ in občo upravo).

Odgovor:

(pripravil komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj)

V prostorskem delu družbenega plana občine Hrastnik za obdobje 1981-1985 je bila med drugimi opredeljena tudi možnost ureditve komunalne deponije na lokaciji Unično.

V pripravi prostorskega plana za obdobje 1986-1990 z usmeritvami do leta 2000 pa je Fakulteta za arhitekturo, gradništvo in geodezijo izdelala Analizo možnosti deponiranja na lokaciji opuščene dnevnega kopa Blate, katere rezultat je bila ugotovitev, da je na Blatih mogoče odlagati blizu 30 let in bo s tem teren ponovno urejen v prvotno stanje, kakršno je bilo pred izvajanjem površinskega odkopa premoga.

Zaradi tega v družbenem planu občine druge lokacije za komunalno deponijo ni. Zaradi spremenjene situacije in le začasnega dovoljenja za nadaljnje odlaganje odpadkov

na deponiji Blate bo po pridobitvi strokovnega geološkega in sanitarnega poročila o primernosti komunalne deponije na lokaciji Unično treba izvesti postopek dopolnitve družbenega plana občine.

Za čimprejšnjo rešitev tega vprašanja je upravni organ dne 29. 9. 1987. organiziral predlokačijsko razpravo, katere končni cilj je pridobitev pisnih stališč odgovornih soglasodajalcev o primernosti lokacije Unično.

Vprašanje:

Delegacija KS Dol je zanimalo, zakaj so v naselju Grča dobili račun za odvoz smeti za junij in julij iz KOP, dejansko pa KOP smeti ne odvaž (enako vprašanje je sprožila delegatka, stanujoča nad železniško postajo v Hrastniku);

Odgovor:

(pripravil KOP Hrastnik)

V občinskem odloku, sprejetem že v letu 1979, so bila določena območja, s katerih je urejeno odvažanje smeti. Ta odlok se dejansko ni v celoti izvajal zaradi več vzrokov.

V letošnjem letu so začeli dosledneje upoštevati določila, ke pa lastniki hiš niso nakupili posod za smeti, tega ni bilo mogoče izvesti.

Za samo tehnično izvedbo izvajanja tega odloka pa je pristojna organizacija KOP Hrastnik. Pričela je z ukrepi, ki bi omogočili izvajanje odloka.

Vprašanje:

Delegacija krajevne skupnosti Boben je postavila naslednja vprašanja:

— v srednjeročnem planu občine Hrastnik in v letnem planu SKCS občine je za to leto pod postavko II. lokalne ceste zajeto tudi asfaltiranje makedamskega voziča Čče-Govejti potok;

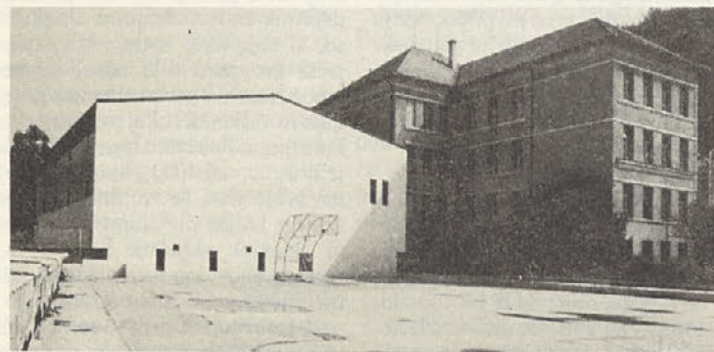
Sredstva zbrana v drugem polletju tega leta pa bodo izrabljena za realizacijo posameznih nalog v krajevnih skupnostih.

Sofinanciranje prostorov za delovanje KS, gasilskega društva in kmetijsko mehanizacijo v KS Marno

Že v letu 1986 je bilo iz sredstev samoprispevka odkupljeno zemljišče za gradnjo večnamenskega objekta. V tem letu je gradbeni odbor, ki ga je imenovala KS Marno,

v soglasju s soinvestitorjem, ZKZ-TZO Dol, naročila projektno dokumentacijo za gradnjo večnamenskega objekta.

Po mnenju investitorjev pa predračunska vrednost znatno presega dejanske možnosti soinvestitorjev. Zato so s posebnim sklepom, z dne 17. 10. 1987 obvestili Odbor za izvajanje programa samoprispevka, da odstopajo od začetka gradnje v tem letu. Do pomladi leta 1988 bodo zadevo temeljito proučili in prilagodili

Sofinanciranje izgradnje Srednješolskega centra Trbovlje

Tudi cesta v Tohnjih še pride na vrsto

Manjka nam rekreativnih površin. Prostor sicer še imamo, le urediti ga je treba

V Govejem potoku je bila usposobljena zbiralnica mleka, ki pa žal svoje funkcije ne opravlja, ker Mlekarna Celje zaradi slabe ceste ne prevzema mleka in ga morajo proizvajalci dostavljati na precej oddaljeno lokacijo. Ta pojav ima seveda svoj odraz v oddanih količinah mleka, kar je nedvomno družbena škoda;

— Prek delegatske skupščine se postavlja SKCS vprašanje, kdaj se bodo pričela dela na javni razsvetljavi Bobna. (Na zasedanju je predstavnik SKCS že podal odgovor, vendar se naj odgovor nanaša na trenutno stanje!);

Odgovor:

— v letnem planu SKCS občine Hrastnik je tudi predvideno asfaltiranje makadamske ceste Čeče-Goveji potok. V planu je bilo predvideno financiranje (višina 40.000.000 dinarjev) iz drugih virov, t.j.: ali iz sredstev republiške skupnosti za ceste ali iz drugih namenskih zbiranj sredstev (prekomerna uporaba ceste, krajevni viri, namenska sredstva KS, itd.);

SKCS občine je preko upravljalca lokalnih cest, t.j. Cestnega podjetja Ljubljana poskušala priti do teh sredstev, vendar se dokončna rešitev pričakuje ta teden, ko bo izpeljan razgovor z odgovornimi predstavniki.

SKCS občine Hrastnik je 29. 9. 1987 organizirala pogovor o načinu financiranja. Opravljen je bil ogled trase in ugotovljeno je bilo, da je nujno pred zimo dokončati planum s finim izravnavanjem, dokončati odvodnjavanje, sanirati 2 manjša plaza ter položiti 5-6 cm debelo plast grobega asfalta.

Na pogovoru z individualnimi poslovnimi organi Cestnega podjetja pa je bila v grobem priprav-

ljalna finančna konstrukcija (amortizacijska sredstva, delno iz sredstev za redno vzdrževanje in deloma kredit Cestnega podjetja). Z deli naj bi pričeli v kratkem, saj bodo zmogljivosti izvajalcev kmalu proste.

Kljub zagotovitvi projektantov Elektro Trbovlje, da bodo projekti javne razsvetljave v Bobnu dokončani do 11. 9. 1987, jih do 1. 10. 1987. še nismo prejeli. Po informaciji predstavnika Elektro Trbovlje so projekti še v potrditvi v Elektro Ljubljana. Za samo izvajanje je z izvajalcem v osnovi že dogovorjeno tako, da se bo lahko takoj pristopilo k izvajanju.

Vprašanje:

DPZ je zahteval, da se na primeren način seznani vse občane in delovne ljudi (preko hišnih svetov, preko sredstev javnega obveščanja...) o dnevu in urah (vsak četrtek od 6. do 9. ure), kje lahko dobijo ustrezne odgovore na vprašanja s komunalnega in cestnega področja ter dajejo neposredne pobude in zahteve odgovornim delavcem;

Odgovor:

(pripravila Samoupravna komunalna cestna skupnost)

Delovna skupnost SIS in SKS občine Hrastnik je 25. 9. 1987 obvestila vse krajevne skupnosti o dnevu in urah, ko lahko dobijo ustrezne odgovore s področja komunalnega in cestnega gospodarstva; s čemer pa ni izključeno, da bodo ustrezne informacije občani dobili tudi v drugem času.

Vprašanje:

Delegacija DPZ so postavili naslednja vprašanja — pobude:

— kdo je razpolagal z zemljo, ki je bila izkopana za gradnjo garaž na

Zbirno poročilo sredstev samoprispevka IV od 1984 do 31. 10. 1987 in ocena do 31. 12. 1987

PRIHODKI:	Dinarjev
1. Priliv 1984	25.328.155
2. Priliv 1985	52.483.243
3. Priliv od obresti od vezave sred. samoprispevka 1985	872.861
4. Priliv 1986	125.047.841
5. Priliv do 31. 10. 1987	203.261.403
Skupaj sredstva samoprispevka	406.993.503

ODHODKI:	Dinarjev
1. Stroški referenduma	1984 376.892
2. Sofinanciranje telovadnice	1984 2.385.160
	1985 37.530.710
	1986 122.823.946
	1987 98.063.108
3. Projekti za COŠ	1984 260.802.924
4. Obnova vodovoda Dol	1984 382.180
	1985 2.000.000
5. Sofinanciranje opreme in prostorov v KS:	
— KS Dol	1984 1.100.000
— KS Čeče	1984 600.000
— KS Steklarna	1984 600.000
— Društvo upokojencev	1985 165.000
6. Obnova ptt omrežja	1984 2.465.000
7. Obnova TVD Partizan	1984 5.600.000
	1985 3.930.000
	1987 8.800.000
8. Sofinanciranje Zas. sred. centra Trbovlje 1986	12.730.000
9. KS Marno, za prostore KS	15.500.000
	1986 500.000
	1987 6.000.000
10. Za ureditev rekreacijskih površin v KS	1987 5.800.000
11. KS Krnice, za obnovo ceste	1987 41.620.534
12. Priprava terena za gradnjo poti v KS Dol	1987 264.000
13. Stroški poslovanja in SDK 1984—1987	1.949.901
Skupaj odhodki do 31. 10. 1987	346.991.431
Saldo 31. 10. 1987	42.002.072

Ocena prihodkov in odhodkov do 31. 12. 1987:

PRIHODKI	Dinarjev
1. Saldo 31. 10. 1987	42.000.000
2. Ocena priliva od 1. 11. do 31. 12. 1987	54.000.000
Skupaj ocena prihodkov do 31. 12. 1987	96.000.000
Razporeditev prihodkov:	
1. KS Krnice, za ceste	26.000.000
2. Telovadnica	25.000.000
3. Cesta v KS Turje	44.500.000
4. Stroški SDK	500.000
Skupaj	96.000.000

Logu in kam je bila odpeljana?

— dana je bila pobuda o prenosu upravljanja vodovoda iz KS Krnice na KOP, ki naj poskrbi tudi za neoporečnost vode v tej KS.

Odgovor:

(pripravil KOP Hrastnik)

— Po občinskem odloku o deponiranju plodne zemlje razpolaga s to zemljo DO KOP Hrastnik.

SKIS občine Hrastnik je bil ob pričetku izkopa navzoč, t.j. od 10. do 14. ure in usmerjal kamione z zemljo na dogovorjeno mesto, t.j. v vrtnarijo KOP Hrastnik in deponijo na Marnem — levi in desni del. Po odhodu predstavnika KOP Hrastnik ob 14. uri zemlje niso več odvažali na dogovorjeno mesto. Zato so bili primorani določeno osebo prijaviti medobčinski komunalni inšpekciji. Zadeva je v postopku.

— Vodovod v KS Krnice ni v upravljanju KOP-a Hrastnik. Komisija pri upravnem organu občine Hrastnik, ki je opravila ogled v novembru 1986, je ugotovila nekatere pomanjkljivosti, katere izvajalec na objektu še ni odpravil.

KOP Hrastnik bo objekt prevzel, ko bo tehnično pregledan. (Razgovori med KS Krnica-Savna peč in KOP tečejo). Da bi v upravljanju DO KOP Hrastnik dokončno prenesli ta vodovod, kakor tudi druge, ki še niso v njegovem upravljanju, naj Skupnost krajevnih skupnosti občine Hrastnik organizira sestanek s predstavniki KOP, SKIS in KS, ki imajo takšne vodovode, da zadevo dokončno uredijo.

Vprašanje:

Delegacija KS Rudnik je postavila zahtevo, da se v okolici, kjer je do nedavnega stala hiša Log 14, uredi otroško igrišče, tako kot je bilo v idejni zasnovi predvideno, in da

projekte dejanskim možnostim in potrebam.

Modernizacija cest v krajevnih skupnostih

Trenutno teče modernizacija in delno novogradnja ceste v naselje Krnice. Gre za zelo zahtevno gradnjo, za katero je gradbeni odbor določil kot najugodnejšega izvajalca skupino Debevec iz Ljubljane. Dela so prevzeli „na ključ“ za ceno 63.068.446 din in z rokom dokončanja pred nastopom zime. Stanje gradbišča kaže, da bodo določila pogodbe izpolnjena.

Vrednost projektov in opravljenih del do 31. 10. 1987 znaša 41.620.534 dinarjev.

Načrtujemo še . . .

— Ker je KS Marno odstopila vrstni red gradnje, je treba skleniti ustrezno pogodbo za asfaltiranje cest v KS Turje-Gore. Če bodo vremenske razmere dopuščale, bo naloga izpeljala še v tem letu, sicer pa je treba s plačilom avansa zagotoviti sedanje cene za izvedbo v začetku leta 1988.

Predvidena sredstva za ta namen — 44.500.000 dinarjev.

— Dokončanje ceste v Krnice — neplačane obveznosti po pogodbi 26.000.000 dinarjev.

— Dobava in montaža pomičnih tribun v telovadnico (obveznost do KRC-a 25.000.000 dinarjev).

Priprave na izvajanje nalog v letu 1988

1. Takoj ugotoviti tehnične možnosti in ceno za izboljšanje ceste v KS Podkraj — odsek v Tohnjih.

2. Izdelani so idejni projekti regionalne ceste od križišča do žage SGL Beton na Dolu. V tem sklopu

je idejno obdelana tudi študija o gradnji poti za pešce.

Zato je treba sodelovati z investitorjem te ceste, Republiško cestno skupnostjo, hkrati pa samostojno delovati in urediti zemljiške zadeve na tistem odseku, kjer pot za pešce ne poteka ob regionalni cesti, to je odsek od skale do Brnice.

3. Opraviiti tehnične in finančne priprave, ki bodo omogočile sofinanciranje večnamenskega objekta na Marnem iz sredstev samoprispevka v začetku leta 1988.

4. Zainteresirani in pristojni javnik v KS Dol, Steklarna in Rudnik morajo presoditi in določiti, katere so tiste rekreativne površine v posamezni krajevni skupnosti, ki imajo skupen oz. čimširši pomen in bo zato ureditev mogoče sofinancirati iz sredstev samoprispevka.

Sklep

Smotno in racionalno izrabljanje sredstev samoprispevka spremljajo poleg odbora, ki ga je imenovala občinska skupščina, še organi KS in zainteresiranih društev ter 7 gradbenih odborov, imenovanih za realizacijo posameznih nalog. Na ta način je poleg rednega obveščanja zagotovljen najširši vpliv občanov na dosledno uresničitev programa samoprispevka.

Na osnovi doslej opravljenih del in predvidene dinamike priliva sredstev ter nalog, ki se bodo izvajale v letu 1988, odbor ugotavlja, da bo program v celoti in pravočasno uresničen.

Odbor Skupščine za nadzor nad zbiranjem in uporabo s samoprispevkom zbranih sredstev

Predsednik

Jože Žibret

Hrastnik, 1987

Samoprispevek nas povezuje in zbližuje

Samoprispevek je tista vrednota naše družbe, ki je premnoge kraje naše domovine obogatila s šolo, vrtcem, zdravstvenim domom, cesto, vodovodom . . . Za vse našteje objekte in še mnogo drugega smo prav na račun samoprispevek bogatejši tudi v Hrastniku. Vse bliže je čas, ko bomo pred občane položili tudi dokončen obračun sedanjega, četrtega samoprispevka. Zastavljene naloge bodo uresničene. Zato je to tudi trenutek, ko pričnemo razmišljati, ali bomo naše želje in tudi potrebe na tak način uresničevali tudi v prihodnosti.

Nekajkrat smo o tem že razmišljali v krajevnih skupnostih, skupščin-skih telesih, da bi v kraju uresničili še kakšno izmed potreb, ki jih postavlja pred nas delo, življenje, pa tudi hotenja, da bi imeli kar največ. Saj radi rečemo, da je kraj, kjer živimo, naš drugi dom. Toda, naj so naša hotenja še tako iskrena, je odločitev odvisna od želja in potreb vseh občanov. Zato vas prosimo, da nam s pomočjo ankete, ki jo objavljamo, odgovorite na zastavljena vprašanja, potem pa jo oddajte kateremu od učencev osnovne šole — svojemu ali sosedovemu. Saj veste, da radi storijo kaj koristnega. Lahko pa jo oddate tudi na sedežu svoje krajevne skupnosti do 31. 1. 88.

Naš portret

Dr. Breda Urbanc

Dr. Breda Urbanc je specialistka pediatrije. Ime, ki pred oči takoj priključuje prijazen obraz z rahlim nasmeškom, obkrožen z mehko linijo svetlih las in tisti njen topel pogled, ki ne samo v mamah, ampak tudi v otrocih vzbuja zaupanje. Svoje temu prida še ordinacija. Ljubke risbice, ki so jih narisali otroci, slika prikupnega dekliča z na vihanim pogledom in šopek rož. Tako „paše“ v to okolje, kot čveljček na Pepelkino nogo.

Pa veste, da kot gimnazijska sploh ni razmišljala o tem, da bo kdaj pediatrija? Želela je postati zobozdravnica. Na to njeno željo danes spominjajo le bleščeče beli zobje, ki se pokažejo med nasmehom. Še pravočasno, med študijem je spoznala, da to ni tisto pravo, kar želi početi vse življenje. Hipokrato vo prisego je podpisala kot zdravničica splošne prakse. „Še danes sem hvaležna svojem vzorniku in mentorju dr. Toplaku, da sem v začetku smela delati v Dolu, kjer ni bilo aktivnih zavarovancev. Lahko sem delala zbrano in počasi. V ambulanto so seveda prihajali tudi otroci, matere so prinašale dojenčke. Ob delu sem spoznala, da jih moram sprejeti kot svoje in biti z njimi poštena, pa strah kar izgine, zaupljive postanejo. Veste, ko imam cepljenje, otrokom, ki to že razumejo, vedno povem, da jih bom špičnila. Potem za tisto malo bolečine sploh ne zamerijo. Tudi injekcije se drugič, če bo to potrebno, ne bodo tako bali.“

Iz ambulate na Dolu so seveda ostale tudi grenke izkušnje. Prišli so aktivni zavarovanci, z njimi pa problem bolniškega staleža. Bila je zaupljiva, z eno samo željo, da po svojih najboljših močeh pomaga

Dr. Urbančevi smo poleg skrbi za naše otroke naložili še eno, veliko odgovornost, direktorstvo zdravstvenega doma. „Sprejela sem, ko so me prepričali, da drugače ne gre. Ampak tega ne bom nikoli postavila pred svoje delo,“ odločno pribeje. Seveda tudi na samoupravnem področju ni bosa. Prevečim komisijam in tudi delavskemu svetu je predsedovala, da ne bi vedela, kako se tej stvari streže, odgovornost je pa kljub temu velika.

„Žal z delom v ambulantah za aktivne zavarovance nimamo take sreče kot v dispanzerju. Zdravnik, če hoče biti uspešen pri svojem delu, mora najprej poznati okolje, od koder prihajajo njegovi pacienti. Dobro bi bilo, če bi poznal tudi razmere v družini. Manj bi bilo prenapetosti, izkoriščanja bolniškega staleža, manj še neodprtih zdravil v smetnjakih od Zdravstvenega doma do Roša. Zdravnik od drugo je težko dobiti v našo neprivlačno dolino, brez kakršnekoli kulturne možnosti. Nimamo niti stanovanj. Ponujamo jim le polne čakalnice. Torej nič takega, za kar bi imeli željo ostati in bi jim pokazali, da jih želimo sprejeti za svoje. Trudimo se, resnično, tudi s štipendijami. Študij je dolg, včasih se še kaj zavleče, pa enoletni staž, moške čaka še vojska. Vem, da bolniki želijo pomoč, da jih te naše težave nič ne brigajo, ampak tako je. Se mi zdi, da so pacienti kdaj pa kdaj krivični do zdravstvenih delavcev. Od nas zahtevajo stvari za svoje dobro, ki se jim zdijo same po sebi razumljive, ob tem pa pozabijo vsaj na košček spoštljivosti in na to, da so tudi sami dolžni skrbeti za svoje zdravje. Ni nujna za vsako bolezen kopica zdravil, po

Planinsko društvo Dol pri Hrastniku

Kmalu jubilej - 35 let od ustanovitve

Ravno te dni mineva 35 let od ustanovnega sestanka v gasilskem domu na Dolu, kjer so takratni privrženci planinstva izrazili željo po lastnem planinskem društvu. Bilo je 81 takih, ki so bili delno že vključeni v del hrastniškega društva, podprli pa so jih tudi mnogi novinci z Dola.

Po uspešnem prvem sestanku, je bil že v marcu 1953 ustanovni občni zbor, na katerem so sprejeli svoja pravila in izvolili vodstvo društva. Predložili so tudi program dela.

Pripravljenost za delo med planinci je bila velika. Število članstva se je hitro povečevalo in že leto po ustanovitvi je društvo šlo 300 ljudi. V tem času se je tudi rodila zamisel o pridobitvi lastne planinske postojanke. Želja je bila kmalu uresničena. Župnijski urad na Dolu je društvu odstopil svojo mežnarijo pri cerkvi Sv. Jurja v Gorah. Objekt smo le malo preuredili in ga odprli kot planinsko zavetišče. Odslej je postalo zbirališče dolskih planincev v tej koči, kjer smo snovali načrte za bodočnost mladega društva.

Število članstva, med njimi so bili mnogi zagnani planinski delavci, se je še naprej povečevalo. Kmalu se je porodila ideja po gradnji novega, sodobnega planinskega doma. Ob razumevanju delavcev hrastniških delovnih organizacij smo se v letu 1958 odločili za pričetek zahtevne

gradnje. Začetek del je bil vspodbuden. Gradbeno jamo smo končali hitro, vendar je zapustila veliko žuljavih rok. To se je odrazilo pri nadaljevanju del in že smo bili priče zamenjav v gradbenem odboru. Osvežitev je bila koristna in kmalu so bili napor poplačani s končanjem prve plošče za novi dom. Leto 1959 lahko zapišemo kot leto velikih gradbenih uspehov. Dom smo zgradili do strehe, žal pa smo izgubili del članstva. V letu 1966 smo z gradnjo nadaljevali z vse večjimi finančnimi težavami. Toda že leto 1961 je prineslo krono uspeha in plačilo za trud in upornost, saj smo se 20. avgusta vselili v nov dom.

Po izgraditvi doma se je za društvo začelo novo obdobje. Več je bilo časa za delo s članstvom in število članstva se je zopet večalo. Žal pa ni bilo tako na področju društvenega gospodarjenja. Gradnja nam je pustila težke finančne posledice. Takšno stanje smo reševali z vpisovanjem internega članskega posojila, s katerim smo se izvlekli po dveh letih

iz težav. Težak gospodarski položaj je bil tako rešen in vrnilo se nam je tudi članstvo, ki nas je v strahu zapustilo.

Ob proslavljanju 10. obletnice društva smo bili že priče začetku normalnega življenja in dela. Uspehi so se vrstili, tako pri pridobivanju članstva kot na področju planinske dejavnosti. Ustanovili smo mladinski odsek in se tesno povezali s šolo na Dolu, od koder smo pridobivali za društvo najpomembnejše — mlado članstvo.

Medtem nam je dom v Gorah že narekoval nova vlaganja na gospodarskem področju. Dograditi je bilo potrebno vodovodni sistem, napraviti nov del ceste, da bi bil dom dostopen tudi z motornimi vozili, kar je bil pogoj za rentabilnost investicije. Načrtovane gospodarske posege smo v celoti uresničili.

15-letnico obstoja društva pa lahko zabeležimo kot nov mejnik v našem razvoju. Povezanost z vsemi organizacijami in društvi v kraju je bil pogoj, da smo hitro prišli na število članstva, ki je preseglo število 700. Planinska dejavnost se je razmahnila in je postala lastna utripu kraja — predvsem pa mladim. Tu in tam so se nam na uspešno pot še prikazale čeri, katere pa smo vedno uspešno obvozili.

Tako je postalo društvo črvast člen povezovanja med Dolani in je združevalo vse večje število ljubiteljev narave in rekreacije. Društvo si je svoje odprtosti, delavnosti in uspešnosti na planinskem gospodarskem polju hitro pridobilo ugled v kraju, regiji in tudi v Sloveniji. Zelo pomembno nam je bilo tudi razumevanje in pomoč celotne družbenopolitične skupnosti občine, to pa je bil tudi pogoj za nastanek takih gospodarskih dejavnosti, ki nam vse doslej zagotavljajo materialna sredstva za financiranje široke in pestre planinske dejavnosti. Izobraževanje članstva, šolanje lastnih vodniških kadrov, planinska šola za mladino, spoznavanje domačin in tujih gostov so aktivnosti vsakega dne.

Dom v Gorah smo že dvakrat razširjali in posodobili. Z lastnim

delom smo si napravili prijetne društvene prostore na Dolu, zagotovili smo si primerna prevozna sredstva, pomagali pri urejanju kraja itd. . . Znano je dejstvo, da vsak prigosparjen dinar vložimo v razvoj društva, ki je postalo resničen dejavnik znotraj krajevnih skupnosti, ki daje utrip kraju. Naši društveni programi dela temeljijo na množičnosti in pestrosti in zagotavljajo za vsakogar nekaj prijetnega in koristnega. Posledica tega je, da šteje društvo nad 1000 članov in zajema svoje vrste že več kot vsakega tretjega krajana. Planinstvo v občini Hrastnik vključuje že 15,1 % vseh občanov, kar nas uvršča na četrto mesto v SR Sloveniji in na to smo lahko upravičeno ponosni. V tem podatku najdemo tudi resnico, da je planinstvo tista zvrst telesne kulture, ki je blizu delovnemu človeku in mladini, kakor tudi starejšim ljudem.

Ob vseh rezultatih našega 25-letnega dela pa se zavedamo velike odgovornosti do našega številnega članstva, kateremu moramo nenehno zagotavljati nove in zanimive programe dela in jih usklajevati z interesi in materialnimi možnostmi. Srečni smo, da je ta skrb porazdeljena na številne odbore in sekcije, ki obstajajo v društvu in nosijo vsak svoje odgovornosti. V veliko pomoč so nam tudi številne aktivnosti povezane s pobratimskimi odnosi s PD Rašica in PD JNA Sutjeska, kar vnaša v naše delo nove kvalitete iz področja zgodovine NOB in razvijanja velikih vrednot na področju bratstva in enotnosti s pripadniki naše JLA. V zadnjem času smo razvili tudi konkretne stike s planinci iz ČSSR, od katerih prav tako pričakujemo nove oblike dela v medsebojnih odnosih.

Ob koncu naše predstavitve pričakujemo, da bo naš jubilejno leto prineslo še več planinskega dela in da bomo s tem stopili še stopničko višje v popularnosti planinske dejavnosti v kraju, občini in republiki, saj se planinstvo že danes uvršča v sam vrh narodne športne aktivnosti.

Drago Kozole

Izlet pobratenih v Gorski Kotar

V vsaki krajevni skupnosti nekaj - v vseh skupaj precej

Delovni programi krajevnih skupnosti, ki so bili sprva sestavljeni bolj na osnovi želja in potreb, kot pa realnih materialnih možnosti, so se morali kaj hitro menjati. Obilne snežne padavine in vodne ujme v juliju in avgustu so zahtevale spremembe in dopolnitve. Domala v vseh krajevnih skupnostih so dali rpedost normalni prevoznosti krajevnih cest. V nekaterih krajevnih skupnostih pa so kot dodatno delo urejevali tudi lokalne ceste (Turje-Gore, Kovk, Krnice-Šavna peč, Podkraj, Prapretno), ki so sicer v upravljanju Cestnega podjetja Ljubljana, TOZD Vzdrževalne službe Litija.

Skupaj namreč že dalj časa ugotavljamo, da vzdrževalec svojega dela ne opravlja v skladu s potrebami. Večkratni pogovori z vzdrževalcem so pripeljali do tega, da so KS Prapretno, Krnice-Šavna peč in Podkraj pogodbeno prevzele vzdrževanje lokalnih cest na svojem območju za čas od 1. 8. 1987 do 31. 12. 1987, po ceni 150.000 dinarjev za tekoči kilometer, plus 50.000 dinarjev za tekoči kilometer kot nadomestilo za elementar.

Ob vse višjih materialnih stroških, ta sredstva nikakor ne bodo zadostovala tudi za zimsko službo, če bodo večje padavine še v tem letu.

Čeprav je bilo vzdrževanje komunalne infrastrukture glavna preokupacija v praktično vseh okoljih, pa je iz nadaljevanja razviden seznam opravljenih in načrtovanih nalog do konca leta, in da je bilo precej narejenega tudi na drugih področjih:

Krajevna skupnost Rudnik

V tem času je KS predvsem vzdrževala krajevne infrastrukture, večino sredstev pa je porabila za zimsko službo. Zaradi vodnih ujim v juliju in

avgustu, je ta KS morala spremeniti program nalog za tekoče leto in poskušala urediti te ceste.

Predvidene naloge do konca leta so naslednje:

- makadamska ureditev „B“ odcepa Pot na Kal;
- delna sanacija okolice Novi log 14;
- sanacija ceste v naselju Aleša Kaple;
- odvodnjavanje na cesti k blagovnim rezervam in na cesti Padlih borcev.

Krajevna skupnost Steklarna

Tudi v tej KS je prišlo do spremembe oziroma dopolnitve programa dela. KS je bila letos zaupana organizacija centralne proslave občinskega praznika. Za to je del sredstev namenila ureditvi prostorov in okolice Strelske družine Steklar. V to je vključeno: ureditev parkirnih prostorov, postavitev javne razsvetljave, odbojnih ograj na Cesti Hermana Debelaka. V vseh naseljih so namestili oglasne omarice ter povsod, razen v naselju Fritca, uredili javno razsvetljavo. Del sredstev so namenili za adaptacijo in ureditev okolice Taborniškega doma. Redno se vzdržujejo krajevne ceste in poti.

Predvidene naloge do konca leta so:

- ureditev odvodnjavanja na cesti v Fritci
- ureditev ceste v Podkraj
- makadamska ureditev ceste v Drago.

Krajevna skupnost Dol

V tej KS so se v letošnjem delovnem programu posvetili predvsem komunalni infrastrukturi (cestam).

Urejene so bile: cestna povezava Črdenc — meja s KS Turje — Gore, cestni odsek Savkovič-Podkovk,

cestni odsek Črdenc-Laz, cesta Dol-Krišandol ter popravilo cest po poletnem neurju. Obenem pa so se posvetili tudi lepšemu izgledu KS in uredili zelenice in cvetlične nasade.

Predvidene naloge do konca leta so:

- ureditev javne razsvetljave ob peš poti Majcen-Laz ter nekaterih drugih zaselkih;

Krajevna skupnost Podkraj

V letošnjem programu dela in nalog ima ta KS posodobitev in delno zgraditev nove trase na odseku Ferk-Tohij. Posodobili so del sedanje trase z razširitvijo kritičnih odsekov ter položili cevi na odseku nove trase, ki pa je zahtevna, saj so bila potrebna minerska dela.

Predvidena dela pa so dokončanje nove trase na cesti Ferk-Tohij.

Krajevna skupnost Kovk

Prioritetna naloga v tej KS je razširitev vodovoda v zaselku Kupška vas, ki pa je v zaključni fazi. Obenem pa so rekonstruirali električno omrežje. Redno so vzdrževali krajevne ceste in poti. Popravili so lokalno cesto Turje-Kovk po poletnem neurju. Organizirali so tudi delovno akcijo in uredili kolovozno pot Grčar-Kapela-vas Kovk.

Predvidena dela do konca leta so: rekonstrukcija električnega omrežja, ureditev okolice rezervoarja (zasutja, čiščenje trase vodovoda), napeljava elektrike do rezervoarja in izdelava strelovoda na domu DPO.

Krajevna skupnost Turje-Gore

Njihova prioritetna naloga je bila dokončanje protipožarnih bazenov. Uredili so cestno razsvetljavo skozi vas Turje. Teče tudi akcija napeljav pitne vode v zaselku Turski les. S pomočjo širše družbene skupnosti je bil urejen Završnikov ovinek.

Predvidena dela do konca leta so: nabava avtobusne postaje, nabava in postavitev oglasnih desk, nadaljevanje akcije razširitev PTT omrežja

skupno s KS Marno in KS Dol ter asfaltna prevleka dela cestišča od vasi Turje do Završnikovega ovinka.

Krajevna skupnost Marno

Ta krajevna skupnost si je zastavila obsežen program dela. Njihova največja naloga je bila dokončanje kanalizacijskega omrežja v vasi Brdce, kar so opravili. V naselju Unično so imeli težave s črpanjem pitne vode, zato so uredili avtomatsko črpalno postajo. V zaselku Krišandol so sanirali zemeljski plaz, ki je ogrožal nasad hrušk in jabolk. Redno so vzdrževali krajevne ceste in poti.

Predvidena dela so: dobiti kontejnerje za odvoz smeti in s tem rešiti problem onesnaževanja v samih strnjenih naseljih ter nadaljevanje z akcijo razširitev PTT omrežja skupno s KS Dol in Turje-Gore.

Krajevna skupnost Prapretno

Tudi v tej krajevni skupnosti so se posvetili predvsem ureditvi cest: popravilo ceste Prapretno-Plesko, razširitev ceste Plahuta-Lamovšek ter izgraditev opornega zidu, razširitev ceste na Lošču ter zgraditev opornega zidu, popravilo ceste Prapretno-Retže, nabava pluga za zimsko službo. Dobili so večnamenski prostor ob Zadržnem domu.

Do konca leta ta KS nima v programu nobene naloge.

Krajevna skupnost Boben

V tem obdobju so popravljali, razširjali in modernizirali cesto Kolar-Goveji potok. Dela so v zaključni fazi, končana bodo do konca leta.

Krajevna skupnost Krnice-Šavna peč

Tudi ta krajevna skupnost se je to leto posvetila popravilu in vzdrževanju cest in poti.

Predvidene naloge do konca leta so nakup materiala za ureditev vaškega jedra v Šavni peči.

Po Titovi poti

Z občino Raško v Srbiji smo porbratili že dolga leta. Skoraj tako dolgo se tudi obiskujemo. Raška pa je le ena postaja na naši petdesetletni poti po Jugoslaviji, ki ji pravimo Titova pot. Osmošolci vsako leto obiščemo spominska obeležja v naši širši domovini. Z Raščani nas veže trdno prijateljstvo. Sprašujete, kje dobimo denar? Varčevati začnemo že v prvem razredu. V Zasavju ni tako pridnih zbiralcev odpadnega papirja, kot smo hrastniški učenci. Trud je poplačan. Vsa ko leto se vrnejo osmošolci polni čudovitih vtisov. Tudi letos je bilo tako.

Hiša cvetja

Sredi spominskega parka Josipa Broza Tita stoji tudi njegova grobnica. Pred vhodom v grobnico smo vsi stali tiho in nihče ni upal spregovoriti. Prišel je trenutek, ko smo vstopili. Med čudovitimi rožami smo zagledali belo marmornato ploščo, na kateri z zlatimi črkami piše Josip Broz Tito, letnica rojstva in smrti. Ob straneh te plošče so stali štirje vojaki. Bili so kot voščene lutke v muzeju. Tiho smo stopali po rdeči preprogi in začudeno opazovali ta prečudovit cvetličnjak, v katerem je pokopan naš tovariš Tito.

Ogledali smo si še ostali del spominskega parka, po katerem so se ponosno sprehajali pavi.

Kragujevac

Naša pot se je iz Beograda nadaljevala proti Kragujevcu. Tam smo si nameravali ogledati spomenika v Šumaricah, kjer so Nemci ubili 7000 Srbov. V muzeju nam je ženska pri-

povedovala o dogodku v Šumaricah. Povedala nam je, kako so Nemci med pohodom skozi mesto požigali hiše, streljali in obešali ljudi. Samo od 21. do 23. oktobra 1941 je sovražnik v Šumaricah pobil veliko Srbov. Med njimi je bil tudi razred gimnazijskih dijakov skupaj z učitelji, ki niso pustili svojih učencev. Pred straljanjem so junaško peli Hej, Slovani. Ta strašni dan je postal ena prvih legend o junaštvu prebivalcev Kragujevca, ki niso klonili pred nasiljem. V spomin padlim ljudem in razredu z učitelji so na

mestu, kjer so bili ustreljeni, postavili velik spomenik v obliki črke V.

Raška

Najbolj sem se veselila srečanja z Raščani. Raška je bila naša končna postaja prvega dne.

Moja gostiteljica je bila Olivera. Prnjak, ki je bila, tako kot tudi vsi drugi, zelo prijazna. Ko sva prišli k njej domov, so mi najprej postregli z zelo sladko marmelado iz sliv, ki ji tam pravijo „sladko“. To je njihov že star običaj. „Sladko“ ponudijo gostom, ki so v njihovi hiši dobrodošli.

Zvečer mi je Olivera razkazala mesto in spoznala sem, da Raška sploh ni tako majhen kraj, kot sem si mislila. Nato sva odšli na „igranko“, kjer je igral njihov vojaški ansambel.

Ura je bila že enajst, ko sva se odpravili domov. Bila sem zelo utrujena in zaspana. Ko sem ležala v postelji sem premlevala dogodke tistega dne, saj sem videla toliko krajev, zanimivih in lepih stvari. Ob odhodu sva si z Olivero izmenjali naslova, da si bova lahko dopisovali in že sedaj komaj čakam na njen prihod v Hrastnik.

Dubrovnik

Že navsezgodaj smo se odpravili v Dubrovnik. Mesto z zelo zanimivo zgodovino je že na začetku naredilo name lep vtis. Ob razlagi vodičice, ki je bila Slovenka, smo si ogledali mesto, ki je obdano z obzidjem, ki se ponekod dvigne tudi do 25 metrov. Ogledali smo si staro lekarno (najstarejšo v Evropi), Fran-

Mostar

Utrujeni smo prispeli v mesto, ki leži ob reki Neretvi. Nastanili smo se v hotelu blizu Mostarja v Čapljini.

Takoj po kosilu smo se odpeljali v Mostar, ki slovi po polkrožnem mostu. Po njem je to mesto dobilo tudi ime. Z mostu, ki je visok 29 metrov in so ga zgradili Turki, skačejo pogumni fntje v valove Nereve. Mesto je zelo zanimivo. Ulice so tlakovane s kamenjem, ki ga je čas tako obdelal, da je zelo gladko. Ob uličicah pa so na vsaki strani stare zgradbe, v katerih so trgovine z različnim blagom. Mostar bi si lahko podrobneje ogledali, da moram priznati, da smo skoraj vsi postajali v Robni kuči, kajti vreme je bilo zelo muhasto. Pa vseeno, Mostar se mi je vtisnil v spomin, kajti most je res nekaj posebnega, poseben pa je bil tudi skok z njega, ki smo si ga ogledali. Skakalec nam je povedal, da skočiš le v premer velik tri metre, kajti drugod so skale. Ob sedmih smo se vračali nazaj v Čapljino in polni vtisov legli v posteljo.

Kozara

Na Kozaro smo prispeli peti dan popoldan. Najprej smo nakupili spominke in brošure o Kozari. Potem smo se vzpeli po stopnicah do vrha, kjer je stal spomenik padlim borcem Kozare. Velik je 33,6 m. Ogledali smo si muzej, kjer so vsi padli borci tudi zapisani. Gledali smo film o grozotah s Kozare, kjer je umrlo več tisoč ljudi.

Brez vragolij ne gre

(čeprav smo pred odhodom obljubljali, da bo vse tako, kot je treba)

Do odhoda avtobusa smo imeli v Mostarju še pol ure časa. Ravno prav za ogled utripa mesta. Nenadoma ugotovimo, da ne najdemo poti do naših vozil. Zgrabi nas panika, ko po dolgem iskanju pridemo spet na isto mesto. Kaj bodo rekli šoferji, učitelji, sošolci? Krčevito jočemo, ko hodimo po neznanih estah. Nenadoma zagledamo tovariša Skočirja. Oddahnemo si. Naši nas sprejmejo prijazno in se čudijo, kako smo se lahko zgubili.

Kljub temu mi bo Mostar ostal v lepem spominu.

Hodnik je stražil tovariš Skočir, zato nam ni preostalo drugega, kot da se s sošolci pogovarjamo (beri: kričimo) skozi okno. Normalnim hotelskim gostom naše početje ni bilo všeč. Zlepa nas niso mogli utišati, zato so poskusili drugače. Nenadoma je od nekega priletel močan curek vode. „Milo za drago!“ smo si mislili in jim vodo vrnili. Potem se nam je le posvetilo, da je krivda na naši strani in smo se sosedom, ki so nas zastonj stuširali, tudi opravičile.

Okoli enih ponoči se je vse umirilo. Pod oknom smo videli tovariša Skočirja. Stal je pod drevesom kot vojak na straži. Zaspali smo. Žvižg od zunaj nas je prebudil. Rok je šel k oknu in zavpil: „Kdo je pojedel kanarčka?“ Vsi smo planili v smeh. Spet smo malo zadremali. Nenadoma sem zaslišal pretakanje vode. Mislim sem, da je kdo pozabil zapreti pipo. Prižgal sem luč. Aleš in Darko sta pretakala vodo iz kozare v kozarec. Šla sta se čarovnika. Okoli štiri smo zares zaspali. Zjutraj je bilo vse zeleno od čarovnij, od zelene zobne paste.

V hotelu smo spali po štirje v eni sobi. Mile je imel s seboj pištolo plašilko. Ciljal je proti Blažku. „Poslušaj, oba,“ je resno rekel Blažko, „to so resne stvari, spravi pištolo!“ Malo je manjkalo, da se nismo stegli. K sreči smo od utrujenosti le zaspali.

Ko smo bile že v pižamah, se je nekdo z vso močjo zaletel v naša vrata in jih zlomil. Vrata se potem niso dala več zapreti. Zapustile smo sobo in šle spat k prijateljicam. Joj, kako prijetno je bilo tam. Vključile smo kasetofon, z Adrijano sva še malo zaplesali. Takrat pa se je prikazal tovariš Skočir. Zabave je bilo konec.

Učenci osmošolci
Osnovne šole Narodnega
heroja Rajka Hrastnik

Tekmovanje za Pokal republik in pokrajin v Hrastniku

Tokrat najboljši Slovenci

Po 23 letih, odkar najboljši mladi jugoslovanski košarkarji vsako leto merijo moči na turnirju republik in pokrajin, so kadeti Slovenije prvič osvojili naslov prvakov. To je prvi rezultat bolj zagnanega in bolj strokovnega dela z mladimi igralci v naši republiki, ki zbujajo vero v boljše čase slovenske moške košarke.

To je naša najboljša in s 196 cm povprečne višine tudi najvišja reprezentanca, kar smo jih kdaj imeli. Ta rod ima kar pet dvometrašev, kar je za nas prava redkost. Čaka nas še veliko dela, vendar že sedaj lahko rečem, da imamo nekaj izjemno nadarjenih igralcev, ki bi lahko ob dobrem delu nekoč zaigrali tudi v prvi zvezni ligi. To je plod večje skrbi za mlade v klubih pa tudi v reprezentanci, saj smo se za ta turnir pripravljali kar dve leti,“ je ob tem uspehu dejal strokovni sodelavec KZS Brane Dežman.

Splošna ocena strokovnjakov na turnirju v Hrastniku, ki sta ga domači košarkarski klub in delovna organizacija KRC „14. oktober“ Hrastnik izvrstno organizirala, je bila, da je ta rod jugoslovanskih kadetov nekaj slabši od prejšnjih,

hrkati pa so bili polni pohval na račun slovenske reprezentance. Ekipe se je izkazala z velikim taktičnim znanjem in zanesljivo premagala vse tekmece na čelu s Hrvaško, ki je imela na tem tekmovanju v zadnjih letih največ uspeha. Prijetno je presenetila tudi Makedonija, ki pa se v finalu ni mogla kosati s Slovenijo. Za najboljšega igralca turnirja so izbrali Lojzeta Šiška, najboljši strelec trojke je bil Janko Narat (oba Slovenija), najučinkovitejši pa Teo Čizmič (Hrvaška).

Slovenija je igrala v naslednji postavi: Aleksander Rusič, Jaka Daneu, Lojze Šiško, Jože Žitnik (vsi Smelt Olimpija), Roman Horvat, Grega Fučka, Aco Mihajlovič, Franci Šubic (vsi Triglav), Igor Konrad, Tomaž Senčar (oba Mineral Slovan), Andrej Dolšak (Maribor 87), Janko Narat (Helios), trenerji pa so bili Martin Gorenc (Triglav), Vojko Herksel in Jože Štihec (oba Mineral Slovan).

Rezultati — skupina A. 1. kolo: Hrvaška:Črna gora 109:96 (55:47); Slovenija:BiH 103:65 (53:28); 2. kolo: BiH:Črna gora 95:78 (50:33); Slovenija:Hrvaška 83:73 (40:40); 3.

kolo: Hrvaška:BiH 100:93 (51:36); Črna gora:Slovenija 79:97 (44:41); skupina B. 1. kolo: Vojvodina:Srbija 62:100 (28:58); 2. kolo: Srbija:Makedonija 77:78 (42:45); 3. kolo: Vojvodina:Makedonija 62:84 (28:43); finale za 5. mesto: BiH:Vojvodina 69:67 (30:45); za 3. mesto: Srbija:Hrvaška 83:81 (48:42); za 1. mesto: Slovenija:Makedonija 90:65 (46:26); končni vrstni red: 1. Slovenija, 2. Makedonija, 3. Srbija, 4. Hrvaška, 5. BiH, 6. Vojvodina, 7. Črna gora.

Jože Premec

Hrastničanke - jesenske državne prvakinja

Igralke TKI-Kemičar so proti vsem pričakovanjem, napovedim priznanih in samozvanih strokovnjakov osvojile jesenski naslov v zvezni ženski namiznoteniški ligi. Uspeh je še toliko večji, ker je bil dosežen na „terenu“ neposrednih nasprotnic — aktualnih državnih prvakinj Mladosti-Ribomateriala v Zagrebu. Prvenstvo v sezoni 1987/88 je zaradi olimpijskih iger v Seulu in še bolj zaradi samovolje obeh zveznih kapetanov Dušana Osmanagića in Bele Sela, spreminjeno v tej smeri, da je prvi del potekal po turnirskem sistemu, drugi na pomlad pa bo po utečenem — ligaškem sistemu. Zakaj je to dobro, ne ve točno nihče. Najbrž ne tudi oba omenjena strokovnjaka. Kljub tako zapletenemu sistemu pa je uspeh hrastničank več kot zaslužen. Prvi del so končale edine neporažene. Ta uspeh so dosegle: Monika Reflak, Andreja Ojsteršek — Urh, Vesna Ojsteršek in Jolanda Novak.

Jože Premec

Cesta bo nekaj časa zaprta

Po programu Republiške skupnosti za ceste je v letošnjem letu predviden začetek pričetek rekonstrukcije ceste Hrastnik-Dol na odseku pri Dolinški in pri Igrčniku.

Zaradi nemotenega izvajanja del bo na navedenih odsekih v času od 2. 12. do 29. 12. 1987. občasno moten promet, saj bo izvajalec del, SGD Beton, TOZD Gradbeništvo Hrastnik, moral izvesti začasne delne in popolne zapore cest.

V dneh od 15. 12. do 29. 12. 1987 pa bo občasna popolna zapora na odseku pri Dolinški: od 7.00 do 10.00 ure, od 10.30-13.00 ure, od 15.30-17.30 ure, od 18.00 do 21.00 ure in od 22.30-4.45 ure. V teh časovnih intervalih bo urejen obvoz za osebnih vozila prek Frtice, za tovorna vozila pa prek Zidanega mosta oziroma Trojan.

V vmesnih intervalih od 10.00-10.30 ure, 13.00-15.30 ure, 17.30-18.00 ure, 21.00-22.30 ure in 4.45-7.00 ure bo ves promet lahko potekal normalno z upoštevanjem omejitev hitrosti.

Avtobusni promet iz Hrastnika proti Celju bo v vmesnih intervalih potekal po voznem redu, v času popolne zapore pa le do oz. z Dola in sicer:

Z Dola proti Celju: ob 7.45, 8.45, 10.45, 15.45, 16.45, 18.45

Prihod na Dol iz Celja: ob 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 16.00, 17.00, 19.00, 20.00

Vse občane in prevoznike na območju Hrastnika prosimo, da striktno upoštevajo cestno prometno signalizacijo in navodila izvajal-

cev del, saj bomo le s prometno disciplino lahko omogočili čimprejšnje dokončanje del. V času zapore je prepovedan tudi promet pešcev. V primeru neugodnih vremenskih razmer lahko pride do zamika zastavljenih rokov, o čemer bodo uporabniki sproti seznanjeni s cestno prometno signalizacijo, časovni intervali pa v vsakem primeru ostanejo takšni, kot so navedeni v tem obvestilu.

SGD Beton Zagorje ob Savi
Tozd Gradbeništvo Hrastnik

Alarmni znak - miselne opore

Prvo soboto v novembru smo imeli obrambni dan. Ker smo metali bombo, streljali, gledali filme in podobno, je bilo zanimivo.

Eno uro smo namenili tudi alarmnim znakom. „Pa saj jih vedno pozabimo,“ smo godrnjali.

„Kaj pa, če bi si danes izmislili miselne opore?“ je predlagala tovarišica.

Povedala je primer, potem pa so začeli naši predlogi kar „deževati“. Takole smo se „igrali“:

ZRAČNI NAPAD

To je en pojem, en znak. Spominja nas na oblak, kakršnega rešajo otroci, vendar razklenjen.

KEMIJSKA, BIOLOŠKA, RADIACIJSKA NEVARNOST

Tri nevarnosti, trije znaki. Znaki so vijugasti, saj se tudi plini ne dvigujejo naravnost.

NARAVNA NESREČA

Pred potresom je bilo vse mirno, potem zemlja vzvalovi, ko potrebno področje ljudje uredijo, je spet vse mirno.

POŽAR

Voda iz cevi brizga v ravni črti. Ker gori na različnih krajih, vodne curke trikrat prestavijo.

KONEČNA NEVARNOSTI

Vse je spet mirno.

Zdaj alarmne znake dobro poznamo.

Sabina Rotar, 7. a
OŠ Dol pri Hrastniku

Vožnja pozimi

Olajšajmo si življenje na cesti

Vožnja v zimskih razmerah je zahtevnejša od vožnje v ostalih letnih časih. Nanjo se moramo posebej pripraviti, saj večje število prometnih nesreč v prvih zimskih dneh (razmere na cesti so drugačne) vsako leto dokazuje, da so mnogi vozniki nepripravljeni na zimo.

Voznik se mora pripraviti tudi psihično

V zimskem času niarskaj ovira normalno vožnjo, vozniki morajo biti pripravljeni na to. Najpogostejše normalno vožnje ovira: sneg, megla, poledica, brozga, mrz, zastoji, počasnejša vožnja itd. Vsak dober voznik mora to upoštevati, predno se odpravi na pot.

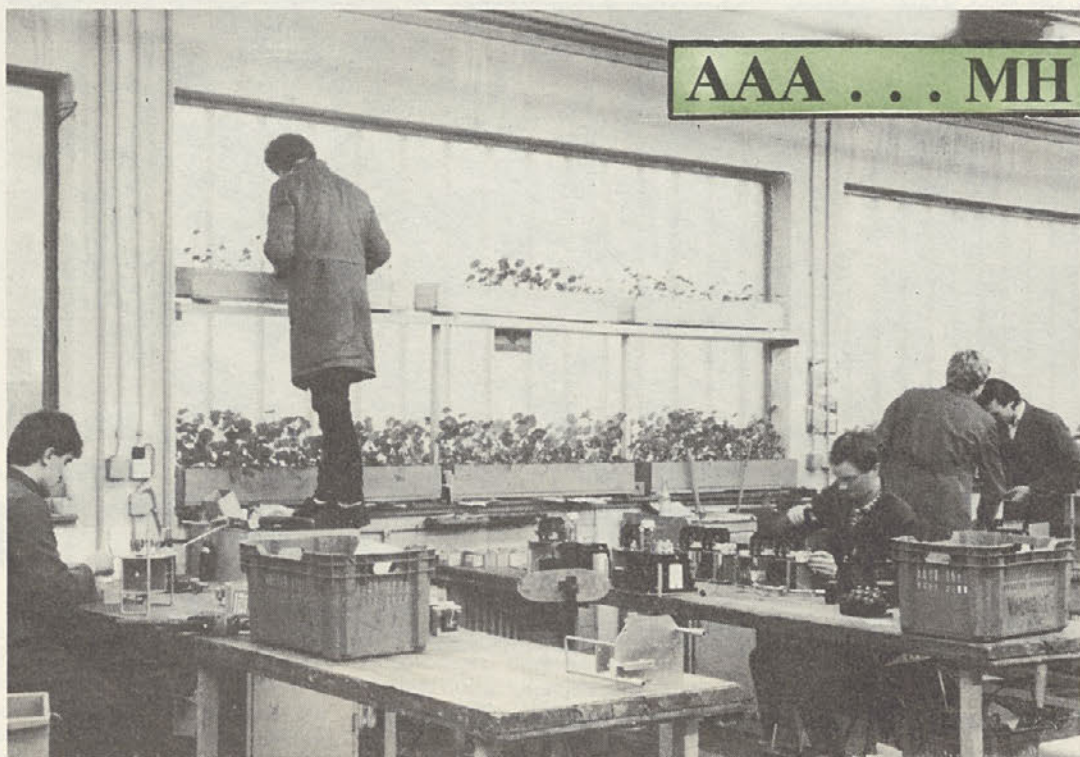
Avto je treba primerno opremiti in pripraviti

- že sredi jeseni poskrbimo za dober pregled pri mehaniku;
- prepričamo se, v kakšnem stanju je akumulator s priključki;
- poskrbimo za primerno hladilno tekočino v motorju. Pri zaprtih hladilnih sistemih preverimo kakovost tekočine;
- preverimo delovanje grelnih naprav;
- pregledamo delovanje brisalcev za stekla, gumice na brisalcih in nalijemo tekočino za pranje stekel, ki ne zmrzne;
- pregledamo, v kakšnem stanju so zimske gume in verige;
- poskusimo montirati verige (če jih še nikoli nismo); učenje v mrazu utegne biti neprijetno;
- avto je opremljen v skladu s predpisi, če ima zimske gume na pogonskih kolesih ali pasate (radialne) gume na vseh 4 kolesih in verige na pogonskih.

V zimskem času si lahko olajšamo življenje na cesti z nekaterimi stvarmi, ki sicer niso zakonsko predpisane, so pa še kako koristne: manjšo lopato za globok sneg in pesek, delovne rokavice zoper umazanijo, strgalnik za led na šipah, priročni grelnik ali razpršilnik zoper zmrznjeno ključavnico itd.

SREČNO VOŽNJO

Svet za preventivo in vzgojo
v cestnem prometu Skupščine
občine Hrastnik

AAA... MH

V neki delovni organizaciji ene sosednjih občin so tako navdušeni nad programom protiinfacijskih ukrepov naše vlade, da so v proizvodni hali začeli saditi rožice. Ali pa morda zato, da bodo ravno te rožice v prihodnjem letu edina prijetnost pri delu?

Kulturni barometer

Javni klepet s Tonetom Partljičem

V mesecu knjige smo v hrastniški knjižnici gostili Toneta Partljiča. Skoraj dve uri smo klepetali o njegovem pisateljevanju, o njegovem delu v gledališču in v društvu pisateljev, o njegovi zasebnosti... S svojo značilno zgornostjo nam je Tone Partljič pripovedoval o svojem videnju slovenske kulture in politike. Iz srca smo se nasmejali njegovemu humoru in odnosu do življenja in spoznanju, da je vsak človek končen — pa naj bo v svojem bivanju svetlega ali temnega značaja. Tone Partljič, avtor številnih dramskih del, od katerih smo si v zadnjem času na hrastniškem odru ogledali dve: Moj ata, socialistični kulak in Ščuka da te kap, neumorno dela, s hudomušno, vendar ostro mislijo ubeseduje svet in živi naporno, pa vendar polno in lepo življenje.

Številne obiskovalce je Tone Partljič resnično navdušil, pa tudi njemu smo, po njegovih lastnih besedah, ugajali in nas ne bo pozabil. (Da nas le ne bi opisal v kakšni od svojih prihodnjih komedij!)

Razprodan in dobro obiskan gledališki abonma

Iz sezone v sezono narašča število tistih Hrastničanov, ki jih navdušujejo dogodki v Talijinem hramu. Letos smo prodali kar 340 vstopnic (čeprav je uradno število sedežev le 314 — pomagamo si z dodatnimi) in tako pred predstavo ponujamo praktično le še stojišča. Ker pa vsi abonenti ne pridejo na predstavo, njihova mesta zasedajo tisti z dodatnimi — vročimi vstopnicami.

Najbrž ni samo navada tista, ki vas vleče v gledališče. Zagotovo je to tudi želja po druženju, po kvalitetni kulturni ponudbi in po izbranih umetniških dosežkih.

Trudili se bomo, da bo naša ponudba res zanimiva in da vam bo letošnja gledališka sezona ostala v lepem spominu!

Arheološka razstava Kelti na Slovenskem

Od 24. 22. do 3. 12. si je bilo v sejni sobi Delavskega doma mogoče ogledati arheološko razstavo Kelti na Slovenskem, ki je povzetek velike razstave Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije in jo je pripravil Narodni muzej iz Ljubljane. Zaradi muzeološke in strokovne vrednosti razstave ter izjemne publicite so razstavo priredili v potujočo obliko s skrajšanim obsegom, ki zajema le obdobje Kelto v Sloveniji.

Razstavo so sestavljali panoji s teksti, barvnimi zemljevidi in ilustracijami. Razstavljenih je bilo tudi nekaj primerkov značilnega orožja, nakita in keramičnih posod.

Sonja Juvan

Foto klub Hrastnik poroča...

Člani Foto kluba Hrastnik smo v zadnjih nekaj mesecih pripravili več zanimivih foto projektov.

Od 1. oktobra do 20. novembra smo gostili Janeza Juvana, kandidata mojstra fotografije in člana Foto sekcije Dela. Janez Juvan je svojih 64 fotografij razstavljal v prostorih Zdravstvenega doma in v sejni sobi Delavskega doma. Za članke hrastniškega Foto kluba je bilo organizirano posebno delovno srečanje z avtorjem. Janez Juvan je spregovoril o svojem delu in iskanju

novega v fotografiji, pohvalil pa je organizacijske sposobnosti našega kluba.

Že tradicionalno foto razstavo ob dnevu republike je v Zdravstvenem domu pripravilo 6 domačih avtorjev, ki razstavljamo svojih 44 naj-novejših fotografij. To je že 9. klubska razstava po 50. obletnici našega kluba.

(Objavljena fotografija je s te razstave.)

Od 4. decembra naprej si bo mogoče v sejni sobi Delavskega doma ogledati 50 del 18. mladih fotogra-

Turizem v Zasavju korak dalje

Začeti moramo seveda s III. zasavsko-turističnim dnevom 10. oktobra v Hrastniku. Letos je potekal v organizaciji Hotela Jelka. Sicer pa — kdor je želel videti v poslovnih dvorani noveletne pogrinjke zasavskih gostincev, razstave upoko-jencev, planincev, posameznih oblikovalcev, šolarjev — je to videl.

In v Hotelu okusil izdelke vrhunske kulinarike. Ali vsaj slišal zanje. Pogovor za okroglo mizo tega dne, ki ga je vodil Jure Kolenc, je bil zelo konkreten. Kritiki na račun neenotne turistične ponudbe Zasavja in premajhni angažiranosti poslovalnice Kompas za turistično ponudbo so sledili sklepi, ki naj bi jih začeli uresničevati takoj.

Rada Pergerja, novega sekretarja Medobčinske gospodarske zbornice mentor turizma Milenko Sober, neučinkovite in neuporabne. S predstavniki Kompas pa se dogovarjajo, kako že letos nastopiti z enotno ponudbo Zasavja. Domo-vom, smučarjem, gostincem, SAP-u so poslali vprašalnike, iz katerih bo mogoče razbrati, kaj lahko obiskovalcem ponudimo. Kompas bo namreč že v novembru vključil naše ponudbe v svoje programe. Tako bomo verjetno na IV. zasavskem turističnem dnevu slišali, da Zasavje ni več bela lisa v tej veji gospodarstva.

Seveda pa se tudi v Zasavju pre-malo zavedamo, da smo turistična dežela. Člani literarno-novinarskega krožka z Dola so izvedli v zvezi s tem anketo. Eno izmed vprašanj pravi, da je Zasavje poleg onesnaže-

Žal zaenkrat še držijo ugotovitve hrastniških šolarjev, ki so zapisali:

Najbolj onesnaženo je okrog trgovin, v parku in po zelenicah okrog šole. Onesnaževalci smo vsi, otroci in odrasli.

Dolores Kadrijevič, 7.a

Prebivalci Čee mečejo smeti v Boben, tako da je že kmalu po izviru onesnažen.

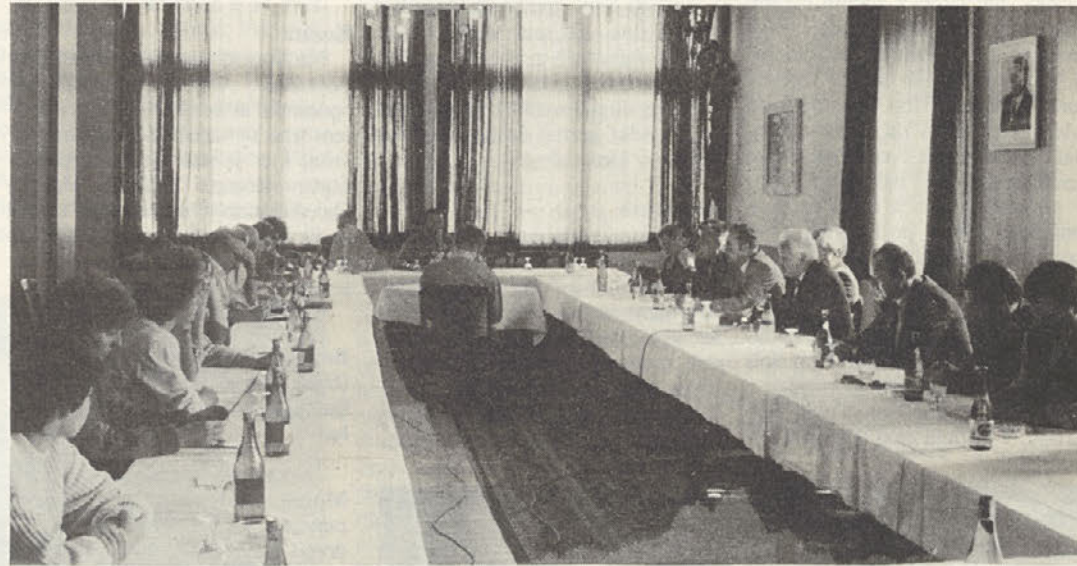
Saša Dečman, 6.c

Joj, kakšna umazanija je okoli stanovanjskih blokov! Preselili smo se v novo stanovanje. Vem, da bo okrog našega bloka kmalu vse onesnaženo.

Petra Tosič, 5.a

Včasih se počutim kot manjka-joč koš za smeti.

Iris Fabjan, 5.d

Resni obrazi na seji o turizmu — je to res znak za razmišljanje, da nas turizem lahko bogati?!

revirskih občin smo povprašali, kaj so do konca novembra, ko smo pripravljali to številko, že naredili. Aktivnosti potekajo na dveh področjih: osnovali smo delovno skupino, ki pripravlja osnutek turističnega prospekta Zasavja. Gotovo si bodo prizadevali, da bo resnično informativen in pregleden. „Turistične slikanice“ so, kot je dejal znani ko-

nega ozračja tudi najbolj zanemarejeno (odpadki na cestah, v gozdovih, v okolici hiš...)

KAKO PREVZGÖJITI LJUDI?

Večina meni, da je treba začeti predvsem z mladimi. Drugi se zavzemajo za denarne kazni, opozarjanje, osveščanje na vseh ravneh...

Fanči Moljk

Sprašujemo...

Občani Hrastnika bi radi vedeli, če so morda na Samoupravni stanovanjsko-komunalni-cestni skupnosti zamenjali strokovne delavce, ker jih sploh ni videti nikjer. Še najmanj pa so vidni na zbiorih občanov. Zgleda, da iz previdnosti in...

• Stanovalec iz na novo pobarvanega bloka v Podkraju nam je pripovedoval, da mu je po dveh desetletjih spet pisal stric, sicer uspešen biznismen, in to iz pomembnega razloga. Namreč, ko je pred časom z avionom potoval iz Kaira na Dunaj, se ni mogel nagledati lepote barv, ki so jih „mojstri čopiča“ ujeli na stene stanovanjskega bloka v Podkraju. Prosi ga namreč, da mu pošlje vzorce barv, ker bo poskušal doseči, da bi tako pobarvali piramide v Egiptu.

• Hrastniški otroci razmišljajo, če jim bo Dedek Mraz letos le prinesel prava darila. Radi bi imeli žeblice in kladiva, pa PVC folije, spreje za uničevanje insektov in miši... Vse to potrebujejo, da bi lahko naslednje leto še letovali v svoji razpadajoči počitniški bazi v Novigradu. Blazin pa, pravijo, da ne potrebujejo več, ker so jih po več kot desetih letih čakanja že dobili kot darilo ob letošnjem prvem maju.

• Da so nekateri občani neredni plačniki stanarin je že kar standarden problem naše družbe, stanovanjske skupnosti pa se problema lotevajo na različne načine. Prejšnji mesec so se ga lotili v Zagorju. Na listi neplačnikov se je znašlo kar lepo število občanov. Ker ne verjamemo, da smo v Hrastniku v tem pogledu kakšni posebej, torej da neplačnikov ni, bi radi vedeli, koliko je v Hrastniku takih občanov, ki so pozabili poravnati stanarino? Tudi imena lahko objavimo v glasilu?

• Zadnje obvestilo o pozdravih po vodovodnih cevih zgleda, da ga odgovorni na komunalni ne berejo, saj so krajanom Frtice in spodnjega dela Hrastnika zopet zaračunali greznico, ki je (spet) namesto pitne vode pritekla po cevih. Ali res še vedno drži staro pravilo, vsi se imamo radi in zato nihče nič ne odgovarja? Za „kazen“ naj vsaj tokrat kaj preberejo, npr. članek o zdravstvenem stanju prebivalstva. Morda pa bi radi s takim početjem še pri-spevali kakšen odsotek, da bi Hrastničani s slabim zdravjem še bolj vodili v slovenskem prostoru.

Kulturne prireditve v decembru:

11. 12. ob 19. uri v dvorani Delavskega doma
Koncert Komornega moškega zbora Lek iz Ljubljane.
Dirigent Janez Močnik.

18. 12. ob 19.30 v dvorani Delavskega doma
tretja predstava večernega gledališkega abonmaja
Alenka Goljevšček: OTROK, DRUŽINA, DRUŽBA ali Lepa Vida 87
Gostuje MGL.

DRAGI OTROCI!

VABIM VAS NA NOVOLETNO PRIREDITEV

ŽIV-ŽAV

V ŠPORTNO HALO HRASTNIK OD 15.00 DO 18.00 URE
DNE, 27., 28. in 29. DECEMBRA 1987

VAŠ DEDEK MRAZ

NAŠ BAROMETER

Glasilo „Naš barometer“ izdaja občinska konferenca SZDL Hrastnik. Ureja ga uredniški odbor: Anton Bezgovšek, Marjan Dolanc, Branko Klančar, Milica Kobal, Tjaša Kohn, Jasna Rižner-Kosm, Fanči Moljk, Marko Planinc in Joži Umek. Odgovorna urednica Milica Kobal. Fotografije Branko Klančar. Tehnični urednik Andrej Verbič. Pri izdajanju sodeluje center Delavske enotnosti za razvijanje obveščanja v združenem delu. Tiska v nakladi 4000 izvodov Tiskarna Novo mesto. Po sklepu republiškega komiteja za informiranje je glasilo oproščeno davka od prometa proizvodov.